

DRŽAVNI INSPEKTORAT

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA
za 2020. godinu**

Zagreb, lipanj 2021.

Sadržaj	stranica
1. UVOD	3
2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA	3
2.1. Nadležnost	3
2.2. Ciljevi i prioriteti	4
2.3. Struktura i administrativni kapaciteti	5
3. PLAN I PROGRAM RADA U 2020. GODINI	6
3.1. Planirani inspekcijski nadzori	7
3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	7
3.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije	7
3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	8
3.3.2. Međunarodna suradnja	8
4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA	9
4.1. Planirani inspekcijski nadzori	9
4.1.1. Nadzor odlagališta otpada	9
4.1.2. Nadzor ovlaštenika za gospodarenje otpadom	12
4.1.3. Nadzor prekograničnog prometa otpadom	13
4.1.4. Nadzor postupanja s otpadom u zdravstvenim ustanovama	16
4.1.5. Nadzor posebnih kategorija otpada – smanjenje potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje	18
4.1.6. Nadzor izrade i provedbe akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka	19
4.1.7. Nadzor ovlaštenika za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša	21
4.1.8. Nadzor dobavljača tekućih naftnih goriva	23
4.1.9. Nadzor objekata MORH-a	25
4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	25
4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)	25
4.2.2. Izvanredni događaji	26
4.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije	27
4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa	33
5. ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA	36
6. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA	46
6.1. Zakon o zaštiti okoliša	46
6.2. Zakon o zaštiti zraka	46
6.3. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja	46

6.4.	Zakon o održivom gospodarenju otpadom	46
6.5.	Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja	47
6.6.	Zakon o zaštiti prirode	47
6.7.	Zakon o meteorološkoj i hidrološkoj djelatnosti	47
6.8.	Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ	47
6.9.	Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima	47
6.10.	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	47
7.	PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA	48

POPIS KRATICA

CGO	Centar za gospodarenje otpadom
eGOP	Platforma za elektroničko poslovanje tijela državne uprave
EK	Europska Komisija
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
IMPEL	Europska mreža za kontrolu provedbe okolišnog zakonodavstva (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law)
IRAM	Metoda integrirane procjene rizika (Integrates Risk Assessment)
IZO	inspekcija zaštite okoliša
JLS	jedinica/e lokalne samouprave
KB	ključni broj otpada
Ministarstvo	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike/ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
MORH	Ministarstvo obrane
MRD	mobilna reciklažna dvorišta
RD	reciklažna dvorišta
ROO	Registar onečišćenja okoliša
PGO	plan gospodarenja otpadom
TAIEX	Technical Assistance and Information Exchange -
TOOS	tvari koje oštećuju ozonski sloj

1. UVOD

Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša izrađeno je temeljem odredbe članka 256. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18). Izvješće se sastoji od sedam cjelina i obuhvaća podatke i informacije o provedbi plana i programa rada, podatke i informacije o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti IZO, zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima u okviru suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša te prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora u području okoliša.

Izvješće daje pregled ustroja i organizacije IZO s opisom ljudskih potencijala, obuhvaća provedbu godišnjeg plana rada s pokazateljima o primjeni propisa čiju provedbu nadzire IZO kao i sankcijama za njihovo nepoštivanje.

U Izvješću se prati provedba aktivnosti koje je IZO provodila u međunarodnoj suradnji kao i suradnji sa svim drugim tijelima koja u okviru svojih nadležnosti sudjeluju u sustavnoj primjeni i provođenju propisa u području zaštite okoliša.

2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA

2.1. Nadležnost

IZO obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba u cilju kontrole primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18), Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 127/19), Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN, br. 127/19), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN, br. 94/13, 73/17, 14/19, 98/19), Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN, br. 14/19), Zakona o meteorološkoj i hidrološkoj djelatnosti (NN, br. 66/19), Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ (NN, br. 96/19), Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (NN, br. 54/20) i Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (NN, br. 107/03, 144/12) te cca 100 propisa donesenih na temelju tih zakona kao i direktno primjenjive uredbe Europske unije iz područja nadležnosti.

Temeljem ovih propisa IZO u okviru svoje nadležnosti nadzire obvezu provođenja mjera iz rješenja o procjeni utjecaja na okoliš te okolišne dozvole odnosno rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, nadzire izvore emisije onečišćujućih tvari u zrak, kvalitetu zraka i gospodarenje otpadom, poduzima mjere radi uklanjanja negativnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire prekogranični promet otpada, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora te drugo u okviru široke nadležnosti.

Osnovne zadaće IZO su nadzor primjene propisa, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i osiguravanje informacija javnosti o svom radu. Slijedom toga, IZO obavlja sljedeće poslove:

a) nadzor primjene propisa:

- provodi inspekcijski nadzor vezano za primjenu propisa iz područja nadležnosti,
- sudjeluje u koordiniranim inspekcijskim nadzorima,
- organizira, priprema i izrađuje preporuke za provedbu inspekcijskih nadzora,
- koordinira i provodi sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga IZO.

b) sankcioniranje u slučaju povrede propisa:

- rješava u upravnom postupku,
- izdaje (obavezne) prekršajne naloge, podnosi optužne prijedloge i kaznene prijave,
- sudjeluje u glavnim raspravama na prekršajnim sudovima u svojstvu svjedoka,
- sudjeluje u istražnim postupcima kaznenih djela temeljem zahtjeva državnog odvjetništva.

c) osiguravanje informacija javnosti:

- priprema prijedloge pismena Hrvatskom saboru, Vladi Republike Hrvatske, Uredu predsjednika Republike Hrvatske, državnom odvjetništvu, pučkoj pravobraniteljici, državnim tijelima, nevladinim udrugama,
- priprema obavijesti službama za informiranje i odgovora na upite građana.

d) ostalo:

- sudjeluje u ostvarivanju suradnje s drugim tijelima državne uprave i JLS, a osobito s drugim inspekcijskim službama,
- sudjeluje u stručnom usavršavanju IZO te sudionika sustava zaštite okoliša,
- sudjeluje u poslovima međunarodne suradnje.

2.2. Ciljevi i prioriteti

Dugoročni strateški cilj IZO je zaštita i očuvanje okoliša, a kako je planirano definiranjem posebnog cilja – „Očuvanje zaštite okoliša, prirode i vodnoga dobra Republike Hrvatske“ u okviru jednog od općih ciljeva navedenih u Strateškom planu Državnog inspektorata – „Jačanje djelovanja u području zaštite okoliša, prirode, vodnoga dobra, prostornog uređenja, zaštite potrošača, zdravlja i sigurnosti ljudi, životinja, bilja i suzbijanja svih oblika nezakonitog obavljanja djelatnosti, rada i zapošljavanja, te povećanja kvalitete usluga, boravka turista i života u Republici Hrvatskoj“.

Ispunjavanje tog cilja osigurava se:

- provođenjem koordiniranih i drugih tematskih nadzora,
- naređivanjem i po potrebi izvršavanjem inspekcijskih i drugih mjera u okviru ovlasti,
- edukacijom i treningom te aktivnom ulogom i sudjelovanjem u EU mrežama.

Odgovornost svake inspekcije, pa tako i inspekcije zaštite okoliša, je osigurati primjenu regulative koju je ovlaštena nadzirati na učinkovit, stručan, jedinstven i integriran način. Provođenje regulative je bitna i jaka veza u regulatornom lancu za kojeg je preduvjet jedinstvena i integrirana okolišna regulativa s dobrim tehničkim standardima.

Osnovne zadaće inspekcije su nadzor primjene regulative radi usklađenosti nadziranih osoba s okolišnom regulativom kao i poticaj na primjenu navedene regulative s ciljem unapređenja

kvalitete okoliša i života građana te sprečavanja onečišćenja, štete i nastanka ozbiljnih nesreća.

U svrhu ispunjavanja te zadaće, a s obzirom na trenutni broj inspektora zaštite okoliša u odnosu na brojne obveznike primjene propisa kao i njihov različit utjecaj na stanje okoliša, nužno je određivanje prioriteta prilikom planiranja provedbe inspekcijskih nadzora, a od posebne je važnosti permanentna edukacija inspektora kako bi se ovi nadzori obavljali na učinkovit, stručan, jedinstven i integriran način.

Planiranjem i provedbom sustavnih i koordiniranih inspekcijskih nadzora i jačanjem administrativnih kapaciteta inspekcije, doprinosi se povećanju odgovornosti nadziranih osoba u primjeni propisa iz područja zaštite okoliša i time očuvanju svih sastavnica okoliša.

Planiranjem dugoročnih aktivnosti inspekcije zaštite okoliša u suradnji s drugim inspekcijskim službama u području okoliša, omogućuje se sprječavanje i rješavanje problema u području zaštite okoliša s ciljem povećanja kvalitete života u Republici Hrvatskoj.

2.3. Struktura i administrativni kapaciteti

U razdoblju 1.01.-31.12.2020. IZO je, sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata (NN, br. 45/19)¹ i Pravilniku o unutarnjem redu Državnog inspektorata, svoje aktivnosti provodila u sastavu Sektora za nadzor zaštite okoliša u Središnjem uredu Državnog inspektorata te u područnim uredima Državnog inspektorata.

U Sektoru za nadzor zaštite okoliša IZO je svoje aktivnosti provodila u okviru 4 službe i to:

1. Služba nadzora u području industrijskog onečišćenja
2. Služba nadzora u području zaštite zraka i klimatskih promjena
3. Služba nadzora u području gospodarenja otpadom
4. Služba za međunarodnu suradnju inspekcije zaštite okoliša i ujednačavanje prakse Europske unije.

U područnim uredima IZO je svoje aktivnosti provodila u okviru službi za nadzor zaštite okoliša u sjedištima područnih ureda (Osijek, Rijeka, Split, Varaždin, Zagreb) te u 19 ispostava područnih ureda.

Svi inspektori zaštite okoliša imaju visoki stupanj stručne spreme, odnosno zvanje diplomiranog inženjera/ magistra inženjera ili profesora od kojih 1 je doktor znanosti, 10 je magistara znanosti, a 4 su sveučilišna specijalista. U strukturi prema stručnoj kvalifikaciji prevladavaju diplomirani inženjeri kemijske tehnologije, agronomije, prehrambene tehnologije i biologije, a zastupljeni su i diplomirani inženjeri rudarstva, šumarstva, strojarstva, geotehnike i geologije, biotehnologije, kemije, biologije, doktori veterinarske medicine, magistri farmacije, profesori biologije i kemije, što čini kvalitetnu osnovu za ostvarivanje zadaća i poslova u kontroli primjene zahtjevnih propisa u području okoliša.

Za razliku od pojedinih inspekcijskih tijela koja su opseg svoga nadzora suzila na specijalizirana područja nadležnosti, inspektori zaštite okoliša obavljanjem nadzora pokrivaju mnogobrojnu legislativu iz svoje nadležnosti. Pritom treba naglasiti da IZO nadzire fizičke i pravne osobe svih djelatnosti, odnosno da svaka pravna i fizička osoba u Republici Hrvatskoj može biti predmet nadzora IZO. Također, za inspekcijske nadzore postrojenja koja su u djelokrugu Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o

---

¹ Od 8. kolovoza 2020. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata (NN, br. 97/20, 119/20)

industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, traže se iznimna opća tehnička znanja, posebna zakonska i upravna znanja, poznavanje referentnih dokumenata o najboljim raspoloživim tehnikama te osobite organizacijske i komunikacijske vještine. Sve ovo pokazuje složenost i zahtjevnost obavljanja poslova inspektora zaštite okoliša.

Na poslovima inspektora zaštite okoliša je s danom 31.12.2020. bio zaposlen 61 inspektor. Tijekom 2020. godine je što zbog odlaska u mirovinu, a što zbog prelaska na drugo radno mjesto, iz IZO otišlo 5 inspektora, a obzirom na starosnu strukturu inspektora zaštite okoliša, u slijedeće četiri godine će još 7 inspektora napuniti 65 godina i otići u mirovinu. Važno je naglasiti da svako inspekcijsko mjesto koje se iz bilo kojeg razloga isprazni predstavlja značajan gubitak, budući da je za stjecanje odgovarajućeg iskustva i postizanje samostalnosti u radu novozaposlene osobe na mjestu inspektora potrebno relativno dugo vrijeme te je nužno hitno zapošljavanje novih inspektora zaštite okoliša.

3. PLAN I PROGRAM RADA U 2020. GODINI

Inspekcijski nadzori u području okoliša provode se sukladno godišnjem planu i programu rada Državnog inspektorata vodeći računa o odredbama članka 227. Zakona o zaštiti okoliša. Godišnji plan i program se u cilju obavljanja koordiniranih nadzora usklađuje s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija Državnog inspektorata kao i drugih tijela državne uprave.

Plan se temelji na strateškim dokumentima zaštite okoliša, uočenim problemima navedenim u prethodnim godišnjim izvješćima o radu IZO, podacima iz Registra onečišćavanja okoliša, te bazama podataka IZO i ostalih izvora (Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Državni zavod za statistiku) na nacionalnoj razini. U određivanju prioriteta za planiranje inspekcijskih nadzora uzimaju se u obzir prije svega rizici i utjecaj na okoliš djelatnosti operatera u odnosu na onečišćenja zraka i proizvodnju otpada, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa, mogući rizik kod upotrebe ili skladištenja opasnih tvari, prethodna usklađenost operatera s odredbama propisa, te potreba provedbe novih propisa.

Polazište za izradu plana rada IZO u 2020. godini bila je Zakonom o zaštiti okoliša propisana obveza provedbe koordiniranih nadzora operatera obveznika okolišne dozvole i operatera koji proizvode ili skladište opasne tvari, kontinuitet provedbe sustavnih nadzora, saznanja o mogućem negativnom utjecaju na okoliš temeljem određenih pokazatelja i/ili subjektivnim razlozima odnosno percepciji javnosti, obveza provedbe kontrole izvršenja rješenja kao i kontrola mjera danih na zapisnik, te obveza stručnog osposobljavanja i unaprjeđenja rada.

Koordinirani inspekcijski nadzori provode se temeljem Zakona o zaštiti okoliša, od strane inspektora zaštite okoliša i drugih inspektora nadležnih temeljem posebnih propisa za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša.

Tematskim nadzorima obuhvaćene su pravne i fizičke osobe - obrtnici koje se na području Republike Hrvatske bave određenom djelatnošću npr. obavljanjem djelatnosti gospodarenja opasnim i/ili neopasnim otpadom, odlaganjem otpada te prekograničnim prometom otpada. Nadzori IZO se detaljnije razrađuju u mjesečnim planovima rada ovisno o temama određenim godišnjim planom rada kao i zahtjevima/pritužbama drugih državnih tijela, nevladinih organizacija i građana.

3.1. Planirani inspekcijski nadzori

Slijedom prethodno navedenog, u 2020. godini bili su planirani slijedeći tematski nadzori:

- koordinirani inspekcijski nadzori operatera koji podliježu obvezi ishođenja okolišne dozvole ili primjene Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari - ovi su nadzori planirani prema posebnom programu rada i u njima osim inspektora zaštite okoliša sudjeluju i inspektori nadležni za nadzor primjene propisa kojim se uređuje zaštita voda, zaštita od štetnog djelovanja opasnih kemikalija i buke i zaštita od požara te zaštita pojedinih sastavnica okoliša;
- nadzor odlagališta otpada u smislu kontrole provedbe njihove sanacije i izvršenja zadaća propisanih programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara;
- nadzor osoba koje obavljaju djelatnost gospodarenja otpadom radi utvrđivanja usklađenosti njihovog rada s izdanim dozvolama i nadzor prekograničnog prometa otpadom;
- nadzor postupanja s otpadom u zdravstvenim ustanovama;
- nadzor posebnih kategorija otpada – smanjenje potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje;
- nadzor izrade i provedbe akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka;
- nadzor ovlaštenika za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša;
- dobavljača tekućih naftnih goriva.

Također su planirani nadzori objekata MORH-a sukladno Sporazumu o suradnji u provedbi inspekcijskih poslova između MORH i Državnog inspektorata.

U svrhu učinkovite provedbe planiranih aktivnosti za ove su tematske cjeline zaduženi inspektori zaštite okoliša – koordinatori.

Osim ovih ciljanih nadzora planirano je i obavljanje kontrola izvršenja rješenja kao i kontrolnih nadzora na temelju mjera danih na zapisnik te nadzor drugih gospodarskih subjekata koji nisu obuhvaćeni tematskim nadzorima.

3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

Osim unaprijed planiranih subjekata nadzora, obavljaju se nadzori temelju podnesaka drugih tijela državne uprave, nevladinih organizacija i građana, u kojima se ukazuje na moguće povrede propisa iz područja okoliša, a koji prema dosadašnjem iskustvu IZO čine do 25 % svih obavljenih nadzora.

3.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije

S obzirom na složenost inspekcijskog nadzora u području zaštite okoliša, izuzetno veliki broj propisa koji se primjenjuju u okolišnom zakonodavstvu, kao i na činjenicu da je široki raspon zvanja koja su predviđena kao moguća za obavljanje poslova inspektora zaštite okoliša, važno je da se inspektori zaštite okoliša redovito educiraju i razmjenjuju znanja i iskustva kako bi njihova postupanja bila ujednačena.

U cilju unaprjeđenja rada i stjecanja stručnih znanja u primjeni propisa, tijekom 2020. godine planirano je aktivno sudjelovanje IZO na radionicama u sklopu EU projekata te aktivnosti IZO koje se provode u okviru međunarodnih mreža. Također je planirana daljnja suradnja sa ostalim

nadležnim tijelima za provedbu propisa iz područja zaštite okoliša kroz neposrednu razmjenu informacija i iskustva.

IZO u kontroli provedbe propisa planira kontinuiranu suradnju s drugim tijelima državne uprave kroz koordinirane inspekcijske nadzore, inspekcijski nadzor vojnih objekata, inspekcijske nadzore prekograničnog prometa otpadom, izdavanje obaveznih prekršajnih naloga na temelju obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljenih od strane Ministarstva unutarnjih poslova te provedbu projekata IMPEL-a.

Usporedno s time, unutar IZO planiraju se aktivnosti na unapređenju znanja inspektora i razmjeni iskustava, razvitak alata za planiranje, provođenje i izvještavanje o inspekcijskim aktivnostima.

3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Koordinirani inspekcijski nadzori temeljem Zakona o zaštiti okoliša provode se od 2007. godine radi nadzora postrojenja za koje je propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, postrojenja koja podliježu obvezi ishođenja okolišne dozvole, postrojenja s opasnim tvarima koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera te po potrebi i drugih pravnih i fizičkih osoba čija je djelatnost od utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi. U koordiniranim inspekcijskim nadzorima osim IZO koja ima ulogu koordinatora, ovisno o djelatnosti nadzirane osobe sudjeluju i slijedeći inspektori: vodopravni inspektori, inspektori zaštite od požara, inspektori civilne zaštite, sanitarni inspektori, energetske inspekcije za elektroenergetiku, inspektori opreme pod tlakom, inspektori rada – zaštite na radu, rudarski inspektori, energetske inspekcije za naftno rudarstvo, veterinarski inspektori, poljoprivredni inspektori, inspektori zaštite prirode i inspektori gospodarenja otrovnim kemikalijama

Sukladno Sporazumu o suradnji u provedbi inspekcijskih poslova između Ministarstva obrane i Državnog inspektorata, dogovorena je suradnja u okviru koje IZO u vojnim objektima obavlja nadzore nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka.

3.3.2. Međunarodna suradnja

Aktivno sudjelovanje i suradnja hrvatskih inspektora zaštite okoliša kroz rad u međunarodnim organizacijama, mrežama i projektima predstavlja jedan od načina jačanja kapaciteta IZO za uspješniju provedbu i kontrolu provedbe EU zakonodavstva, usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s odredbama i obvezama koje proizlaze iz EU i međunarodnog zakonodavstva, omogućuje neposrednu razmjenu iskustava, informacija i znanja s drugim inspektorima (prvenstveno iz EU) te usklađivanje inspekcijskog postupanja u svim zemljama članicama.

U 2020. godini planiran je nastavak sudjelovanja IZO u radu i aktivnostima međunarodnih mreža, naročito IMPEL mreže, Tehničke radne grupe za SEVESO inspekciju (TWG2), te sudjelovanje inspektora zaštite okoliša kao stručnjaka u TAIEX² instrumentu.

---

² Technical Assistance and Information Exchange - instrument kratkoročne tehničke pomoći Europske unije namijenjen institucionalnoj suradnji između tijela javne uprave država članica Europske unije i država korisnica

4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA

4.1. Planirani inspekcijski nadzori

Sukladno planu i programu rada, tijekom 2020. godine IZO je obavila planirane koordinirane inspekcijske nadzore 87 operatera koji podliježu obvezi primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, okolišne dozvole i mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili primjene propisa kojim se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Od ostalih tematskih nadzora obavljani su nadzori:

- 221 odlagališta otpada pri čemu je obavljeno 283 inspekcijskih nadzora
- 70 ovlaštenika za gospodarenje otpadom, prekograničnog prometa otpadom na 17 cestovnih prijelaza, u 4 luke, 1 u željezničkom prometu te na 20 lokacija pravnih i fizičkih osoba – obrtnika,
- 11 zdravstvenih ustanova
- 174 prodavatelja vezano na smanjenje potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje
- 21 JLS vezano na izradu i provedbu akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka
- 74 ovlaštenika za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša
- 22 dobavljača tekućih naftnih goriva te
- 9 vojnih objekata.

4.1.1. Nadzor odlagališta otpada

Sukladno obvezi iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. godini (NN, br. 3/20) i Planu i programu rada za 2020., IZO je obavila nadzore odlagališta neopasnog otpada. Nadzori su provedeni tijekom srpnja i kolovoza u suradnji s inspekcijom Ministarstva unutarnjih poslova te predstavnicima JLS.

IZO je obavila nadzor na 221 odlagalištu otpada od čega 81 aktivnih, 109 zatvorenih i 28 tzv. divljih odlagališta te 3 odlagališta građevnog otpada pri čemu je obavljeno 283 nadzora od čega 122 nadzora na aktivnim odlagalištima, 123 nadzora na zatvorenim odlagalištima, 4 nadzora na odlagalištima građevnog otpada te 34 nadzora na tzv. divljim odlagalištima.

Naglasak pri obavljanju inspekcijskih nadzora stavljen je na ispunjavanje uvjeta propisanih Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku, na obveze vezano za tijek sanacije na neusklađenim odlagalištima, usklađenost rada odlagališta s izdanom dozvolom za gospodarenje otpadom te posjedovanje dozvole propisane Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

Sanacija odlagališta otpada je propisana odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnikom o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN, br. 114/15, 103/18 i 56/19). Postojeća odlagališta koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije godinu dana od dana puštanja u rad centra za gospodarenje otpadom za područje županije na čijem se području nalaze. Člankom 25. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisano je da odlagalište mora ispunjavati zahtjeve

utvrđene zakonom kojim se uređuje potvrđivanje Ugovora između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno sukladno odredbama Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, sva postojeća odlagališta u Hrvatskoj morala su ispuniti propisane uvjete do 31. prosinca 2018. U svrhu rješavanja uređenja postojećih odlagališta veliki broj JLS je s FZOEU zaključila ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i izradi potrebne dokumentacije.

Prema podacima iz inspekcijskih nadzora, od 81 aktivnog odlagališta njih 38 je u cijelosti sanirano, 26 je u postupku sanacije, 15 je u fazi izrade dokumentacije, a na 3 sanacija uopće nije započela. Izgrađena su i stavljena u funkciju dva centra za gospodarenje otpadom: CGO Marišćina u Primorsko-goranskoj županiji i CGO Kaštijun u Istarskoj županiji.

Odredbom članka 84. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisano je da osoba koja obavlja djelatnost gospodarenja otpadom mora ishoditi dozvolu za gospodarenje otpadom odnosno odlagališta na kojima se odlaže otpad dužni su ishoditi dozvolu za postupak odlaganja otpada. Tijekom 2020. godine otpad se odlagao na 81 aktivno odlagalište otpada od kojih njih 30 nije posjedovalo dozvolu za odlaganje otpada.

Tablica br. 1. Broj nadziranih odlagališta po vrstama i županijama u 2020. godini

Rbr.	Županija	Broj nadziranih odlagališta					
		Aktivna odlagališta		Odlagališta građevnog otpada	Zatvorena odlagališta	„Divlja odlagališta“	Ukupno
		Ukupno	Bez dozvole*				
1.	Bjelovarsko-bilogorska	4			4		8
2.	Brodsko-posavska	3			3		6
3.	Dubrovačko-neretvanska	6	4		4	1	11
4.	Istarska	4	1	3	8	1	15
5.	Karlovačka	3	1		4	1	8
6.	Koprivničko-križevačka	3			14	3	20
7.	Krapinsko-zagorska	4			5		9
8.	Ličko-senjska	5	2		3		10
9.	Međimurska	1			6	2	9
10.	Osječko-baranjska	7	1		10		17
11.	Požeško-slavonska	2	1		1	1	4
12.	Primorsko-goranska	5	4		7		12
13.	Sisačko-moslavačka	5			4		9
14.	Splitsko-dalmatinska	10	8		6	4	20
15.	Šibensko-kninska	2	2		6	2	10
16.	Varaždinska	1			5	8	14

17.	Virovitičko-podravska	3			7		10
18.	Vukovarsko-srijemska	3			4	2	9
19.	Zadarska	4	3		4	3	11
20.	Zagrebačka	5	3		4		9
21.	Grad Zagreb	1					1
	Ukupno:	81	30	3	109	28	221

* dozvola za gospodarenje otpadom

Također, odlagališta otpada na koja se odlaže više od 10 t otpada dnevno ili imaju ukupni kapacitet preko 25.000 t, osim dozvole za gospodarenje otpadom za svoj rad moraju ishoditi okolišnu dozvolu sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša. Od 81 aktivnog odlagališta otpada njih 69 je obveznik ishođenja okolišne dozvole od kojih je njih 48 ishodilo okolišnu dozvolu, podneseno je 9 zahtjeva za ishođenjem okolišne dozvole dok za 12 odlagališta nisu podneseni zahtjevi.

Zbog utvrđenih nepravilnosti IZO je donijela 35 rješenja i to 1 temeljem Zakona o zaštiti okoliša i 34 prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom od kojih 30 kojima se zabranjuje obavljanje djelatnosti zbrinjavanja otpada odlaganjem na odlagališta koja nemaju dozvolu za odlaganje otpada. Tijekom 2020. godine ukupno su izvršena 4 rješenja. Također je naređeno 38 mjera na zapisnik od kojih je 35 izvršeno i izdana su 2 prekršajna naloga.

Na rješenja inspektora, 18 upravitelja odlagališta uložilo je žalbe te je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja kao drugostupanjsko tijelo poništilo rješenja inspektora o zabrani rada odlagališta.

Prema podacima kojima raspolaže IZO tijekom 2020. godine evidentirano je 18 požara na odlagalištima otpada od čega 15 na aktivnim odlagalištima i 3 na zatvorenim odlagalištima. Najveći broj požara odnosio se na samozapaljenje unutar tijela odlagališta, a svi požari su ugašeni od strane vatrogasnih postrojbi. Požari su evidentirani na sljedećim odlagalištima: Diklo i Kljakovača u Zadarskoj županiji, CGO Bikarac u Šibensko-kninskoj županiji, Borovik i Ajdanovac u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Grabovica, Lovorik, Podvlaštica i Ugrinovica u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Baćanska i Vijuš u Slavonsko-brodskoj županiji, Totovec u Međimurskoj županiji, Sodol i Ilovac u Karlovačkoj županiji te Piškornica u Koprivničko-križevačkoj županiji. Od navedenih požara 10 je bilo na jadranskom području, a 8 u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske.

Unatoč sitnim pomacima još je uvijek relativno veliki broj odlagališta koja nisu sanirana što je vezano uz brojne probleme koji se ne uspijevaju riješiti tijekom duljeg vremenskog razdoblja kao što su neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nesređene zemljišne knjige, nedostatak financijskih sredstava i dr. Osim navedenoga, potrebno je napomenuti kako su do kraja 2020. godine od 13 centara za gospodarenje otpadom predviđenih planom gospodarenja otpadom od 2017.-2022. u rad pušteni samo CGO Marišćina i CGO Kaštijun što uvelike otežava situaciju kako sa sanacijom i zatvaranjem odlagališta tako i postizanjem ciljeva i obaveza vezanih uz količine ukupno odloženog otpada i biorazgradivog otpada. Također, iz dostavljenih podataka

razvidno je kako se dva CGO u fazi izgradnje(Biljane Donje i Bikarac) nalaze na području jadranskog dijela Republike Hrvatska dok su preostali planirani CGO tek malim dijelom u izradi dokumentacije odnosno najvećim dijelom su samo određene lokacije bez pripreme dokumentacije za prijavu projekata za EU sufinanciranje što dovodi u pitanje postizanje ciljeva iz važećeg Plana gospodarenja otpadom i cjeloviti sustav gospodarenja otpadom. Posljedična reakcija prethodno navedenoga je i neizdavanje dozvola za gospodarenje otpadom od strane nadležnih županijskih ureda slijedom čega relativno veliki broj odlagališta radi bez okolišne i dozvole za gospodarenje otpadom.

4.1.2. Nadzor ovlaštenika za gospodarenje otpadom

IZO je sukladno planu rada za 2020. godinu provela nadzore subjekata ovlaštenih za gospodarenje otpadom na području Republike Hrvatske. Nadzirani su subjekti prema popisu ovlaštenika koji je generiran temeljem aplikacije IRAM.

Obavljen je nadzor 70 od 86 planiranih ovlaštenika od kojih 4 više ne obavljaju djelatnost gospodarenja otpada jer im je ukinuta dozvola.

IZO je kod 14 pravnih osoba utvrdila povrede propisa i donijela 14 rješenja temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Donijeta su 2 rješenja kojima se naređuje obustava djelatnosti gospodarenja otpadom, 6 rješenja kojima je naređeno uklanjanje otpada i 6 rješenja kojima je izrečena zabrana skladištenja otpada. Također je zbog neizvršenja rješenja donijeto jedno rješenje o izricanju novčane kazne u iznosu od 100.000,00 kn.

Prema 5 ovlaštenika je izrečeno 6 mjera na zapisnik: jedna mjera zbog nedostave podataka u ROO, dvije mjere kojima je naređeno označavanje spremnika za otpad, dvije mjere kojima je naređen upis u očevidnik trgovaca otpadom i jedna mjera kojom je naređeno da se obavijesti nadležno tijelo koje je izdalo dozvolu za gospodarenje otpadom o promjeni odgovorne osobe za gospodarenje otpadom.

Također je pokrenuto 10 prekršajnih postupaka odnosno izdano je 7 prekršajnih naloga i podnesena su 3 optužna prijedloga.

IZO je izdala sedam prekršajnih naloga i to: tri prekršajna naloga zbog obavljanje djelatnosti bez prethodno ishođene dozvole za gospodarenje otpadom, jedan prekršajni nalog zbog nedostave podataka u ROO i jedan zbog netočne dostave podataka u ROO. Također je izrečen jedan prekršajni nalog zbog skladištenja otpada van područja određenog dozvolom i jedan prema Pravilniku o gospodarenju medicinskim otpadom (NN, br. 50/15, 56/19) zbog predaje obrađenog otpada ovlaštenom oporabitelju uz analizu koja je starija od 60 dana.

Podnesena su tri optužna prijedloga zbog: obavljanja djelatnosti bez prethodno ishođene dozvole, ne skupljanja odvojeno otpada čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti i zbog predaje obrađenog medicinskog otpada ovlaštenom oporabitelju uz analizu koja je starija od 60 dana.

Zbog sumnje na kazneno djelo nezakonitog uvoza otpada obaviještena je kriminalistička policija Ministarstva unutarnjih poslova i općinsko državno odvjetništvo.

4.1.3. Nadzor prekograničnog prometa otpadom

Prekogranični promet otpada je najvećim dijelom reguliran Uredbom (EZ) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada³ te odredbama članaka 118. - 136. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Sukladno odredbama Uredbe (EZ-a) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada, otpad u prekograničnom prometu otpada kategorizira se kao otpad sa Zelenog popisa (Prilozi III, IIIA i IIIB) ili otpad sa Žutog popisa (Prilozi IV i IVA). Konsolidirani Zeleni i Žuti popis otpada te kriteriji klasifikacije otpada sa Zelenog popisa navedeni su u Dodatku II. Pravilnika o katalogu otpada (NN, br. 90/15).

Podaci o ukupnom prekograničnom prometu otpada od 2004. do 2019. godine, ukazuju na porast prometa otpada. Količina u 2018. godini (1.230.877 t) raste za 92% u odnosu na 2004. godinu (641.959 t), a 8% u odnosu na 2017. godinu (1.138.532 t). Uvidom u podatke vidljivo je da je u 2019. godini uvoz otpada porastao za 32% u odnosu na 2018. godinu⁴.

Do kraja 2020. godine 453 tvrtke bile su upisane u Očevidnik izvoznika otpada koji ne podliježe notifikacijskom postupku. U odnosu na 2019. godinu kada je bilo upisano 419 tvrtki, u 2020. godini je došlo do povećanja ukupnog broja upisanih tvrtki za 8%. U Očevidnik uvoznika otpada koji ne podliježe notifikacijskom postupku u 2020. godini bilo je upisano 220 tvrtki odnosno ukupno povećanje broja upisanih tvrtki u odnosu na 2019. godinu, kada ih je bilo 201, iznosi 10%.

Tijekom 2020. godine nadzor prekograničnog prometa otpadom obavljao se redovno temeljem godišnjeg plana rada Državnog inspektorata, ali i kao izvanredni inspekcijski nadzori. Također su sukladno Planu nadzora pošiljaka otpada Republike Hrvatske za razdoblje od 2020. – 2023. godine, obavljani zajednički nadzori sa ovlaštenim službenicima Ministarstva financija - Carinske uprave i Ministarstva unutarnjih poslova.

Nadzor se obavljao na graničnim prijelazima, u morskim lukama, kontejnerskim terminalima, na cestovnim pravacima, u željezničkom prometu, te na lokacijama pravnih osoba i fizičkih osoba – obrtnika, koje se bave prekograničnim prometom otpadom s naglaskom na izvore i odredišta pošiljaka otpada (proizvođač, primatelj, operater skladišta ili postrojenja za obradu, trgovac, posrednik i sl.).

Tijekom 2020. godine inspekcijski nadzor prekograničnog prometa otpadom obavljen je na 17 cestovnih prijelaza, u 4 luke i 1 u željezničkom prometu, te na 20 lokacija pravnih osoba koje se bave prekograničnim prometom otpada.

Inspekcijski nadzori pošiljaka otpada uključuju provjeru dokumenata, potvrdu identiteta i prema potrebi fizički pregled otpada, a obavljali su se tijekom uredovnog radnog vremena

³ Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 190, 12. 7. 2006.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2020/2174 od 19. listopada 2020. o izmjeni priloga I.C, III., III.A, IV., V., VII. i VIII. Uredbi (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (Tekst značajan za EGP)

⁴ Izvor podataka: Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Zavod za zaštitu okoliša i prirode

Obavljeno je 67 nadzora na graničnim prijelazima, 5 nadzora u željezničkom prometu te 20 nadzora u morskim lukama pri čemu je pregledano 209 kamiona, 5 vlakova i 20 kontejnera. Također je obavljeno 28 nadzora pravnih osoba koje se bave prekograničnim prometom otpada.

Tijekom 2020. godine otkrivene su ukupno 242 ilegalne pošiljke otpada u ukupnoj količini od 5.165,57 t otpada. U najvećem broju slučajeva radilo se o „mješovitom otpadu”, a za koju mješavinu ne postoji jedna zasebna oznaka u prilogima III., III.B, IV. i IV.A Uredbe (EZ-a) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada. U najvećoj mjeri radilo se je o

otpadu ključnog broja 19 12 04 – plastika te otpadu ključnog broja 19 12 08 – otpadni tekstil. Kod nekih otkrivenih ilegalnih pošiljaka otpada utvrđeno je da je otpad dopremljen u Republiku Hrvatsku bez propisane dokumentacije o otpadu.

Zbog nepravilnosti utvrđenih inspekcijskim nadzorima inspektori zaštite okoliša donijeli su 23 rješenja o povratu pošiljki i izdali 2 prekršajna naloga. IZO je za ilegalne pošiljke otpada sukladno odredbama Uredbe (EZ-a) br. 1013/2006 zatražila povrat pošiljaka otpada u Republiku Hrvatsku (članak 22.) odnosno iz Republike Hrvatske (članak 24.), te je Ministarstvo kao nadležno tijelo izdalo ukupno 25 suglasnosti (7 po članku 22. i 18 po članku 24. Uredbe (EZ-a) br. 1013/2006). Temeljem donijetih suglasnosti pošiljateljima otpada je vraćeno 84 ilegalnih pošiljki otpada te 15 nesukladnih pošiljaka otpada. Jednu ilegalnu pošiljku otpada za koju je nadležno tijelo izdalo suglasnost sukladno članku 24. Uredbe (EZ-a) br. 1013/2006. o pošiljkama otpada, pošiljatelj otpada iz Italije je odbio primiti te je nastavljeno daljnje

postupanje protiv prekršitelja. Najviše otpada koji ne podliježe notifikacijskom postupku za koje se utvrdilo da su ilegalne pošiljke otpada dopremljeno je iz Italije i Slovenije.

Tablica br. 2. Nadzor pošiljaka otpada i poduzete mjere

Lokacija nadzora		Cestovni	Željeznički	Luka	Građevina za gospodarenje otpadom
Broj lokacija		17	1	4	20
Broj planiranih nadzora		60	5	11	18
Broj izvanrednih nadzora		7	0	9	10
Broj pregledanih pošiljaka otpada		209	5	65	
Ilegalne pošiljke otpada:		15	0	41	186
Inspekcijsko postupanje	Rješenja:				23
	Prekršajne prijave:				2
	Kaznene prijave:				12
Broj izdanih suglasnosti za povrat pošiljke/ broj pošiljki		14 / 14	0	2 / 41	2/ 30

Nezakonito gospodarenje otpadom, trgovina otpadom te prekogranični promet ilegalnim pošiljkama otpada nanosi značajnu štetu okolišu, ugrožava zdravlje ljudi i narušava pošteno tržišno natjecanje. To rezultira gubitkom prihoda u državni proračun, dok istovremeno pruža značajnu financijsku dobit onima koji su upleteni u nezakonito poslovanje. Unatoč snažnim naporima da se bolje otkriju i istraže nezakonite radnje u gospodarenju otpadom, i dalje je prilično izazovno provesti odgovarajuće istrage i kazneni progon.

Kako se radi o novom području kriminalnih aktivnosti i tijelima nadležnim za nadzor trebalo je određeno vrijeme za prepoznavanje kaznenih djela. Za progon kaznenih djela protiv ilegalnih pošiljaka otpada od iznimne je važnosti podnošenje detaljnih i kvalitetnih kaznenih prijava, uz navođenje svih dokaza koja su nadležnim upravnim tijelima dostupna kao i poduzimanje potrebnih radnji da bi se dokazi sačuvali.

4.1.4. Nadzor postupanja s otpadom u zdravstvenim ustanovama

Planom rada za 2020. godinu planiran je nadzor postupanja s otpadom u zdravstvenim ustanovama. Obzirom na izvanredne okolnosti nastale uslijed pandemije bolesti COVID 19, u drugom kvartalu 2020. godine obavljeni su nadzori zdravstvenih ustanova - bolnica koje su tada bile centri za prihvrat oboljelih od COVID-a 19, a vezano za povećanje količina zaraznog medicinskog otpada KB 180103* kao i predaju ovlaštenim osobama te prijevoz do osobe koja posjeduje dozvolu za obradu medicinskog otpada.

Proveden je nadzor 11 bolnica na području RH u kojima se u razdoblju ožujak – svibanj 2020. pružala liječnička skrb za oboljele od bolesti Covid 19 kao i nadzori kod 7 obrađivača medicinskog otpada koji obrađuju zarazni medicinski otpad u uređajima za obradu otpada postupkom sterilizacije/autoklaviranja.

U nadzorima zdravstvenih ustanova (bolnica) IZO je utvrđivala količine proizvedenog zaraznog medicinskog otpada (KB 180103*) u razdoblju od 1. ožujka do 31. svibnja 2020. te za isto razdoblje u 2019. godini. U tablici 3. dani su usporedni podaci o količini proizvedenog zaraznog otpada po proizvođačima otpada u navedenom razdobljima.

Tablica br. 3. Količine proizvedenog zaraznog otpada po proizvođačima otpada

proizvođači otpada / bolnice		1.3. – 31.5. 2019. količina (t)	1.3. – 31.5.2020. količina (t)
1.	Klinika za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević, Zagreb	27,287	29,069
2.	Klinički bolnički centar Split	41,958	67,375
3.	Klinički bolnički centar Osijek	69,678	74,300
4.	Klinički bolnički centar Rijeka	45,045	47,166
5..	Opća bolnica Dubrovnik	13,269	17,283
6.	Opća bolnica Šibenik	5,213	8,828
7.	Opća bolnica Zadar	9,591	18,121
8.	Županijska bolnica Čakovec	7,342	10,605
9.	Opća bolnica Zabok i bolnica hrvatskih veterana	14,810	15,876
10.	Opća bolnica Varaždin	33,804	30,044
11.	Opća bolnica dr. Tomislav Bardek, Koprivnica	12,510	15,898
	UKUPNO	280,507	334,565

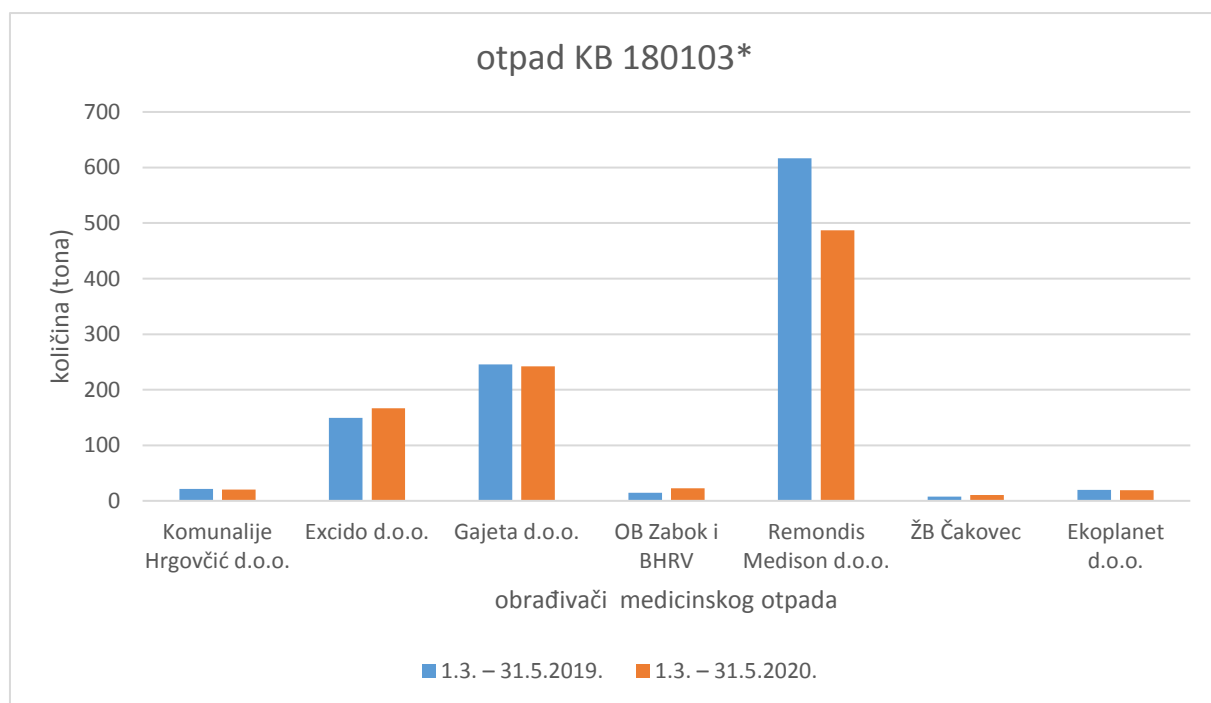
Kako je vidljivo iz tablice 3, u razdoblju od 1. ožujka do 31. svibnja 2020. je u nadziranim bolnicama proizvedena veća količina zaraznog medicinskog otpada (KB 180103*) u odnosu na isto razdoblje u 2019. godini.

Međutim, ukupna količina nastalog/proizvedenog zaraznog medicinskog otpada u promatranom razdoblju u 2020. godini je ipak manja u odnosu na isto razdoblje u 2019. godini. Tijekom pandemije osim bolnica s odjelima za oboljele od COVIDA bolnice su na ostalim odjelima radile za hitne pacijente, isto je preslikano na primarni zdravstveni sustav, na specijalističke ambulante koje nisu uopće radile ili samo u iznimnim slučajevima, stomatološke ordinacije i dr. zdravstvene ambulante/ustanove. Slijedom navedenog, ukupna količina nastalog zaraznog medicinskog otpada je manja u navedenom razdoblju 2020. u odnosu na isto razdoblje 2019.

Obradu zaraznog medicinskog otpada u RH obavlja 7 pravnih osoba uključujući dvije zdravstvene ustanove od kojih jedna obrađuje samo vlastiti proizvodni otpad, a druga zaprima otpad od drugih manjih proizvođača na obradu. Znatno veći broj pravnih osoba ima ishodene dozvole za obradu zaraznog medicinskog otpada no stvarnu obradu ovog otpada obavlja 7 subjekata.

Tablica br. 4. Količine obrađenog zaraznog otpada po obrađivačima otpada

Ovlaštena osoba za obradu otpada KB 180103*		Količina obrađenog otpada (t)	
		1.3. – 31.5.2019.	1.3. – 31.5.2020.
1.	Komunalije Hrgovčić d.o.o., Županja	21,294	20,361
2.	Excido d.o.o., Tenja	149,477	166,791
3.	Gajeta d.o.o., Zagreb	245,605	242,202
4.	Opća bolnica Zabok i bolnica hrvatskih veterana	14,810	22,449
5.	Remondis Medison d.o.o., Sisak	616,785	487,203
6.	Županijska bolnica Čakovec	7,342	10,605
7.	Ekoplanet d.o.o., Pula	19,809	19,406
	UKUPNO	1075,122	969,017

U razdoblju od 1. ožujka do 31. svibnja 2020. ukupna količina obrađenog zaraznog medicinskog otpada KB 180103* je bila manja u odnosu na isto razdoblje u 2019., a obzirom da su tijekom ožujka, travnja i svibnja 2020. zbog smanjenog rada bolnica, ambulanti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i prestanka rada specijalistički ustanova i ambulanti, sveukupno nastale manje količine zaraznog medicinskog otpada u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U provedenim inspekcijskim nadzorima IZO u zdravstvenim ustanovama koje su proizvođači medicinskog otpada nisu utvrđene nepravilnosti, slijedom čega nisu poduzimane upravne i prekršajne mjere.

Međutim, u nadzoru ovlaštenih osoba za obradu zaraznog medicinskog otpada kod jedne pravne osobe koja obrađuje zarazni medicinski otpad utvrđeno je da je predavala neopasni medicinski otpad nastao obradom zaraznog medicinskog otpada na postupak obrade bez analize ovlaštenog laboratorija koja ne smije biti starija od 60 dana. Zbog utvrđene nepravilnosti odnosno zbog povrede odredbi članka 19. stavka 2. Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom (NN, br. 50/15 i 56/19) izdan je prekršajni nalog.

4.1.5. Nadzor posebnih kategorija otpada – smanjenje potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje

IZO je sukladno godišnjem planu rada u drugoj polovici 2020. godine provela nadzore prodavatelja vezano za pridržavanje obveza propisanih odredbama članka 14.a Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN, br. 88/15, 78/16, 116/17 i 14/20) s ciljem smanjenja potrošnje laganih plastičnih vrećica u Republici Hrvatskoj.

Lagane plastične vrećice definirane su kao plastične vrećice s debljinom stijenke manjom od 50 mikrona, a vrlo lagane plastične vrećice kao plastične vrećice s debljinom stijenke manjom od 15 mikrona i koje se koriste isključivo zbog higijenskih razloga ili koje služe isključivo kao primarna ambalaža za rasutu hranu kada to pomaže sprječavanju bacanja hrane, te se u tom slučaju vrlo lagane plastične vrećice smiju besplatno dijeliti potrošačima.

Inspektori zaštite okoliša su obavili nadzor na 174 lokacije prodavatelja pri čemu je ukupno obavljeno 193 nadzora (174 prvih i 19 kontrolnih nadzora).

Na 109 nadziranih lokacija prodavatelji prodaju rasutu hranu (voće, povrće, pekarske proizvode i sl.) od čega se na 100 lokacija vrlo lagane plastične vrećice koriste iz higijenskih razloga i potrošači ih uzimaju sami i/ili ih daje prodavatelj. Na jednoj od tih lokacija na samoposlužnim blagajnama vrlo lagane plastične vrećice bile su besplatno dostupne potrošačima. Od preostalih 9 lokacija, na 5 lokacija prodavatelja ne nude vrlo lagane plastične vrećice, a na 4 lokacije koriste se za zapakirane proizvode i naplaćuju se potrošačima.

Obavijest potrošačima o štedljivom i racionalnom korištenju vrlo laganih plastičnih vrećica sadržaja „vrećice koristite štedljivo“ nije bila postavljena na 3 nadzirane lokacije.

Lagane plastične vrećice s debljinom stijenke 15 do 50 mikrona nude se potrošačima na 91 lokaciji i naplaćuju se potrošačima, dok na 18 lokacija prodavatelji ne nude plastične vrećice navedene debljine stijenke.

Nadzori su obavljeni i na 65 lokacija prodavatelja koji ne prodaju rasutu hranu i ne smiju potrošačima besplatno nuditi/davati vrlo lagane plastične vrećice, nego moraju sve vrećice tanje od 50 mikrona naplatiti potrošačima sukladno odredbi članka 14.a Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži. Nadzorima je utvrđeno da na 40 lokacija prodavatelji naplaćuju sve vrećice tanje od 50 mikrona, da na 24 lokacije prodavatelji ne nude vrećice tanje od 50 mikrona, a na jednoj lokaciji su se vrlo tanke vrećice besplatno dijelile potrošačima za nošenje zapakirane tehničke robe.

Plastične vrećice s debljinom stijenke jednakom i većom od 50 mikrona nisu obuhvaćene mjerama smanjenja potrošnje propisanim navedenim Pravilnikom o ambalaži i otpadnoj ambalaži te je stoga njihova prodaja ili njihovo besplatno dijeljenje potrošačima poslovna odluka prodavatelja.

Nadzorima je utvrđeno da na 83 od 174 nadzirane lokacije prodavatelji nude vrećice s debljinom stjenke jednakom i većom od 50 mikrona i naplaćuju ih potrošačima, dok se na 90 lokacija ne nude vrećice takve debljine stjenke. Samo jedan nadzirani prodavatelj je takve vrećice besplatno davao potrošačima.

Vrećice od drugih materijala nude se na 84 lokacije prodavatelja, od kojih se na 65 lokacija naplaćuju. Najčešće se radi o papirnatim vrećicama, zatim platnenim vrećicama i trajnim torbama od reciklirane plastike.

Postupanje IZO

Na 20 nadziranih lokacija prodavatelja utvrđene su nepravilnosti te je IZO naredila 28 mjera na zapisnik. Naređene su sljedeće mjere vezano na tematsku akciju: usklađivanje poslovanja s odredbom članka 14.a stavka 1. Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži, tj. uvođenje naplate laganih plastičnih vrećica za nošenje na prodajnom mjestu (2) te postavljanje obavijesti potrošačima o štedljivom i racionalnom korištenju vrlo laganih plastičnih vrećica (3). Također su naređene sljedeće mjere: vođenje propisane dokumentacije o otpadu (8), postupanje s otpadom (5), obveza postupanja s tvarima koje oštećuju ozonski sloj (5), prijava ambalaže stavljene na tržište u FZOEU (1) te postavljanje propisane obavijesti potrošačima vezano za preuzimanje ee otpada (3) i označavanje mjesta preuzimanja otpadne ambalaže od pića u sustavu povratne naknade (1).

IZO je kontrolnim nadzorima utvrdila da je svih 28 mjera izvršeno.

U provedenim nadzorima IZO je prodavateljima posebno naglasila da potrošači vrlo tanke vrećice za nošenje koje se besplatno daju na odjelima voća i povrća ne smiju koristiti za nošenje već zapakirane hrane i ostalih proizvoda, odnosno da su prodavatelji u tim slučajevima obvezni potrošačima naplatiti vrećice korištene u takvu svrhu.

Zaključak

Problem potrošnje vrlo laganih plastičnih vrećica uočen je kod potrošača koji besplatno dostupne vrećice s odjela voća i povrća koriste za iznošenje već zapakiranih kupljenih proizvoda iz trgovina. U takvim slučajevima prodavatelj mora potrošačima naplatiti te vrećice.

Odgovornost za smanjenje potrošnje laganih plastičnih vrećica trebali bi, osim prodavatelja, preuzeti i sami potrošači te se pridržavati korištenja takvih vrećica samo iz higijenskih razloga i kao primarne ambalaže za rasutu hranu, odnosno ne koristiti vrlo lagane plastične vrećice koje prodavatelji besplatno daju na odjelima voća i povrća za iznošenje već zapakiranih proizvoda iz trgovina.

Da bi se to postiglo potrebno je više napora uložiti u edukaciju potrošača o važnosti smanjenja potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje, odnosno pridržavanja propisanih odredbi.

4.1.6. Nadzor izrade i provedbe akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka

Za potrebe praćenja kvalitete zraka prema razinama onečišćenosti zraka, teritorij Republike Hrvatske klasificiran je u pet zona i četiri aglomeracije, sukladno Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju RH (NN, br. 1/14).

Prema razinama onečišćenosti, a s obzirom na propisane granične vrijednosti, ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon, jedanput godišnje za proteklu kalendarsku godinu utvrđuju se kategorije kvalitete zraka za svaku onečišćujuću tvar posebno i odnose se na zaštitu zdravlja ljudi, kvalitetu življenja, zaštitu vegetacije i ekosustava.

Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji razine onečišćujućih tvari u zraku izmjerene na mjernim mjestima za praćenje kvalitete zraka državne mreže, mjernim postajama na području jedinica područne (regionalne) samouprave, Grada Zagreba, JLS, te mjernim postajama onečišćivača prekoračuju bilo koju graničnu vrijednost, donosi se akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka za tu zonu ili aglomeraciju, a kako bi se u što kraćem mogućem vremenu osiguralo postizanje graničnih vrijednosti. Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka, u mjeri u kojoj je to izvedivo, usklađen je s Programom kontrole onečišćenja zraka. Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka može dodatno obuhvatiti i posebne mjere kojima je svrha zaštita osjetljivih skupina stanovništva, uključujući i djecu. U slučaju da akcijski plan treba izraditi za više onečišćujućih tvari, ako je prikladno, donosi se cjeloviti akcijski plan koji obuhvaća sve predmetne onečišćujuće tvari, sukladno odredbi članka 54. Zakona o zaštiti zraka.

Akcijske planove izrađuju ovlaštene osobe (ovlaštenici) temeljem izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite okoliša i prirode, nadležnog Ministarstva.

Nadležno upravno tijelo JLS dostavlja akcijski plan na mišljenje Ministarstvu prije njegova donošenja, a najkasnije u roku petnaest mjeseci od kraja godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje. U cilju poboljšanja kontrole i kvalitete akcijskih planova u 2017. godini propisana je obveza dostavljanja akcijskih planova na mišljenje Ministarstvu.

Sukladno godišnjem planu rada, tijekom trećeg i četvrtog kvartala 2020. godine planiran je nadzor IZO u 22 JLS uključujući Grad Zagreb, koje su sukladno odredbama Zakona o zaštiti zraka imale obvezu donošenja, izrade i provedbe Akcijskih planova i/ili mjera za prizemni ozon za poboljšanje kvalitete zraka u Republici Hrvatskoj.

Inspeksijskim nadzorom trebalo je utvrditi da li su JLS izvršile obvezu donošenja akcijskih planova i/ili mjera za prizemni ozon temeljem podataka o onečišćujućim tvarima u zrak izmjerenih na mjernim mjestima na postajama koje su prekoračile bilo koju graničnu vrijednost prema godišnjim izvješćima o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske. Osim toga, trebalo je utvrditi da li se provode mjere iz akcijskih planova. Također je potrebno utvrditi da li su JLS donijele kratkoročni akcijski plan u slučaju postojanja rizika da će razine onečišćujućih tvari prekoračiti prag upozorenja za sumporov dioksid i dušikov dioksid te prekoračiti prag upozorenja za prizemni ozon te da li su naredile primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i način njihove provedbe ili provedbu mjera iz kratkoročnih akcijskih planova kako bi se postigle granične vrijednosti ili ciljne vrijednosti za prizemni ozon. Isto tako, trebalo je utvrditi da li su JLS u slučaju prekoračenja pragova upozorenja za onečišćenja sumporovog dioksida i dušikovog dioksida ili praga obavješćivanja za prizemni ozon informirali javnost o prekoračenjima putem priopćenja medijima više puta tijekom dana koji pokrivaju područje te JLS.

Postupanje IZO

Tijekom 2020. godine proveden je nadzor 21 od ukupno 22 JLS, a nadzor preostale JLS je obavljen u siječnju 2021. godine.

Nadzorima je utvrđeno da su nadležna tijela JLS osigurala izradu i donošenje akcijskih planova koji sadrže mjere za poboljšanje kvalitete zraka vezano uz prekoračenje graničnih vrijednosti

za lebdeće čestice (PM₁₀ i PM_{2,5}), benzen, benzo(a)piren BaP u PM₁₀, amonijak (NH₃), sumporovodik (H₂S) i dušikov dioksid (NO₂) odnosno za svako zabilježeno prekoračenje te da sadrže mjere za poboljšanje kvalitete zraka.

Prilikom kontrole provedbe svih mjera akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka te načina i roka provedbe, utvrđeno je da se sve donesene mjere provode kontinuirano. Nadzorima nisu utvrđeni formalni nedostaci vezano uz sadržaj i formu planova obzirom na važeće propise. Sve akcijske planove izradili su ovlaštenici temeljem izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova od nadležnog Ministarstva, a planovi su dostavljeni Ministarstvu za potrebe informacijskog sustava zaštite zraka iz članka 75. Zakona o zaštiti zraka.

Provedenim nadzorima u 6 JLS utvrđeni su nedostaci/nepravilnosti vezani za izradu mjera za smanjivanje razina prizemnog ozona u zraku zbog utvrđenih prekoračenja razine ciljne vrijednosti za prizemni ozon i nastale obveze izrade mjera za smanjivanje razina prizemnog ozona u zraku te je IZO dala na zapisnik 6 mjera koje su još u zadanim rokovima odnosno nije obavljen kontrolni nadzor tijekom 2020. godine.

Uočena problematika

Onečišćenje zraka prizemnim ozonom na području cijele Hrvatske posljedica je prekograničnog prijenosa ozona i njegovih prekursora pod utjecajem lokalnih klimatskih uvjeta povoljnih za nastanak ozona. Obzirom da visoke vrijednosti koncentracija ozona nisu posljedica lokalnog onečišćenja već najvećim dijelom prirodnih uvjeta i daljinskog prijenosa ozona i prekursora ozona, stoga je i upitno donošenje kratkoročnog akcijskog plana za prizemni ozon ako se na lokalnoj razini neće osigurati značajan potencijal za smanjenje rizika, trajanja ili ozbiljnosti prekoračenja te dovesti do razine koncentracija prizemnog ozona do zakonom propisanih ciljnih vrijednosti. Koristeći primjer dobre prakse Grada Siska i Grada Zagreba, koji su izradili i objavili protokol o postupanju u slučaju prekoračenja praga obavješćivanja, sukladno odredbi članka 10. i 11. Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN, br. 77/20) potrebno je izraditi protokol kao jednu od mjera u cilju zaštite zdravlja ljudi i vegetacije te obavijestiti javnost o pojavi prekoračenja pragova upozorenja i praga obavješćivanja putem svih lako dostupnih medija, mrežnih stranica ili bilo kojeg drugog komunikacijskog medija.

Usporedba s prethodnim nadzorom u odnosu na primjenu propisa nadziranih osoba

Kontrolom provedbe mjera akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka u 2020. u odnosu na 2018. zapažen je trend smanjenja prekoračenja graničnih vrijednosti onečišćujućih tvari u navedenim zonama/aglomeracijama. U narednom razdoblju očekuje se brža provedba mjera.

Zaključak

Temeljem provedenih nadzora zaključuje se da JLS odnosno Grad Zagreb sustavno provode mjere za poboljšanje kvalitete zraka, sukladno akcijskim planovima koji su donošeni za višegodišnje razdoblje. Radi daljnjeg praćenja poboljšanja kvalitete zraka potreban je redoviti nadzor nad donošenjem akcijskih planova s jasno definiranim mjerama i učincima, a radi postizanja graničnih vrijednosti.

4.1.7. Nadzor ovlaštenika za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša

IZO je sukladno planu rada za 2020. godinu provela nadzore ovlaštenika za stručne poslove zaštite okoliša prema popisu izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša od nadležnog Ministarstva, a za grupu poslova 2. i 6. iz članka 40. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

Grupa 2. uključuje izradu studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš i dokumentaciju o usklađenosti glavnog projekta s mjerama zaštite okoliša i programom praćenja stanja okoliša.

Grupa 6. uključuje izradu dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole, uključujući izradu Temelnog izvješća, izradu izvješća o sigurnosti, izradu sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća, procjenu šteta nastalih u okolišu, uključujući i prijeteće opasnosti.

Nadzori tematske cjeline ovlaštenika obavljani su temeljem Zakona o zaštiti okoliša i Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN, br.57/10). Cilj inspekcijskog nadzora bio je provjeriti usklađenost rada ovlaštenika s izdanom suglasnosti.

Uvjeti koje mora ispunjavati pravna osoba koja pribavlja suglasnost za obavljanje stručnih poslova detaljno su propisani Pravilnikom o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, a uključuju opće uvjete za pravnu osobu te, ovisno o vrsti poslova, posebne uvjete za voditelje stručnih poslova i uvjete za ostale stručnjake. Izdane suglasnosti se vežu i na imena voditelja stručnih poslova te stručnjaka koji sudjeluju u provedbi poslova svake od navedenih grupa iz suglasnosti.

Opći uvjeti koje ovlaštenik mora ispuniti su upisana djelatnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša u sudskom registaru, zaposleni stručnjaci uključujući i voditelja/e stručnih poslova, raspolaganje odgovarajućom opremom za obavljanje stručnih poslova i odgovarajućim poslovnim prostorom.

Posebni uvjeti odnose se na voditelje i stručnjake za obavljanje stručnih poslova. Pravna osoba koja postane ovlaštenik za sve vrijeme važenja suglasnosti mora ispunjavati sve propisane uvjete temeljem kojih joj je suglasnost izdana.

Postupanje IZO

Obavljen je nadzor 74 od planiranih 78 ovlaštenika pri čemu je obavljeno ukupno 79 inspekcijskih nadzora.

Kod 9 ovlaštenika su utvrđene nepravilnosti koje su se odnosile na promjene stručnjaka u izdanoj suglasnosti, a u jednom slučaju ovlaštenik nije imao sklopljen ugovor s naručiteljima posla. Dano je 10 mjera na zapisnik koje su nadzirani subjekti izvršili u zadanim rokovima te nije bilo pokretanja upravnih postupaka niti izdavanja prekršajnih naloga.

Bitno je napomenuti da se prekid radnog odnosa bilo kojeg stručnjaka navedenog u suglasnosti ne smatra promjenom propisanih uvjeta ukoliko je broj preostalih stručnjaka dovoljan da i dalje budu ispunjeni uvjeti iz važeće suglasnosti za odgovarajuću grupu stručnih poslova zaštite okoliša.

Od ukupnog broja nadziranih ovlaštenika u 9 slučajeva je utvrđeno da je Ministarstvo ukinulo suglasnost za obavljanje stručnih poslova zbog brisanja ovlaštenika iz sudskog registra, stečaja i istekle suglasnosti koja nije produljena jer se subjekt više ne bavi stručnim poslovima zaštite okoliša, a u jednom slučaju je Ministarstvo odbilo zahtjev za produljenjem suglasnosti zbog neispunjavanja svih propisanih uvjeta.

Kod pet subjekata je utvrđeno da se ne bave stručnim poslovima iako imaju sve uvjete i suglasnost za njihovo obavljanje.

Problematika uočena tijekom provođenja nadzora

Odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, propisano je polaganje stručnog ispita za voditelje i stručnjake za obavljanje stručnih poslova. Zakon o zaštiti okoliša propisuje da se suglasnost za obavljanje stručnih poslova daje za razdoblje od 5 godina, a program, uvjete i način polaganja stručnog ispita, kao i upotpunjavanje i usavršavanje znanja osoba koje su položile ispit propisuje ministar Pravilnikom. Budući da novi Pravilnik još nije donesen, Ministarstvo nije organiziralo polaganje stručnih ispita, a proteklo je razdoblje od pet godina od kada su suglasnosti izdane.

Zaključak

Provođenjem nadzora IZO nije utvrdila veće nepravilnosti u postupanju nadziranih ovlaštenika. Nedostaci odnosno nepravilnosti utvrđene u inspekcijskim nadzorima uglavnom su se odnosile na promjene stručnjaka navedenih u suglasnosti. Svi nadzirani ovlaštenici imali su upisanu djelatnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša u sudskom registru, zaposlene stručnjake uključujući i voditelje stručnih poslova, odgovarajuću opremu za obavljanje stručnih poslova i odgovarajući poslovni prostor.

4.1.8. Nadzor dobavljača tekućih naftnih goriva

Dobavljači tekućih naftnih goriva su dužni do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu Ministarstvu dostaviti *podatke o količinama goriva*, (TNG-2 obrazac) koje se stavljaju u promet na tržište Republike Hrvatske, kao dobavljači prodajom na benzinskim postajama na njihovim lokacijama, ako ih ima više, odnosno dobavljači na trošarinskim skladištima tekućih naftnih goriva. Osim toga, dužni su dostaviti i *podatke o kvaliteti goriva* (TNG obrasci), ako su navedeni u Programu praćenja kvalitete tekućih naftnih goriva za određenu godinu.

Sukladno programu rada Državnog inspektorata za 2020. godinu, IZO je obavila nadzor dobavljača tekućih naftnih goriva, koji kao obveznici nisu Ministarstvu dostavili podatke o količini i/ili kvaliteti proizvoda koje su stavili na tržište Republike Hrvatske u 2018. i 2019. godini, a bili su to dužni učiniti sukladno Uredbi o kvaliteti tekućih naftnih goriva i načinu praćenja i izvješćivanja te metodologiji izračuna emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku isporučenih goriva i energije (NN, br.57/17 – dalje u tekstu: Uredba o kvaliteti goriva) i Programu praćenja kvalitete tekućih

naftnih goriva za 2018. godinu (NN, br.130/17) odnosno Programu praćenja kvalitete tekućih naftnih goriva za 2019. godinu (NN, br.13/19).

Svrha tematskog nadzora bila je provjera usklađenosti dobavljača u provođenju propisanih obveza, a cilj nadzora bio je otklanjanje nepravilnosti i nedostataka te usklađivanje postupanja s propisanim obvezama.

Postupanje IZO

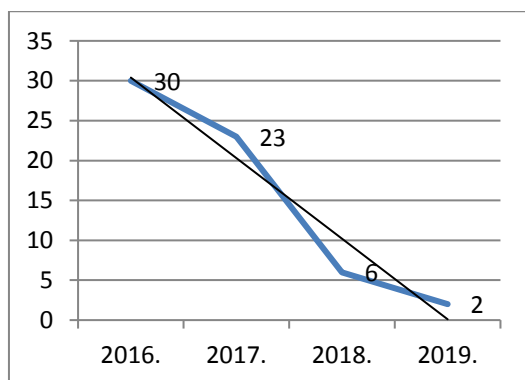
Nadzorom 22 subjekta obavljeno je 24 inspekcijskih nadzora, od čega 22 prva nadzora i 2 kontrolna nadzora.

Temeljem rezultata provedenog tematskog nadzora dobavljača utvrđene su nepravilnosti i nedostaci koji se odnose na izostanak ili nepravovremenu dostavu podataka o količini i kvaliteti goriva stavljenog na tržište Republike Hrvatske u bazu Ministarstva, kao i ne primjenu obveze iz Programa praćenja kvalitete tekućih naftnih goriva, dostave propisane obavijesti Ministarstvu o ne stavljanju ili ne planiranju stavljanja na tržište pojedine vrste tekućeg naftnog goriva za koje je dobavljaču propisano uzorkovanje na benzinskim postajama u tekućoj godini, kao i davanja na korištenje drugom dobavljaču – korisniku benzinske postaje.

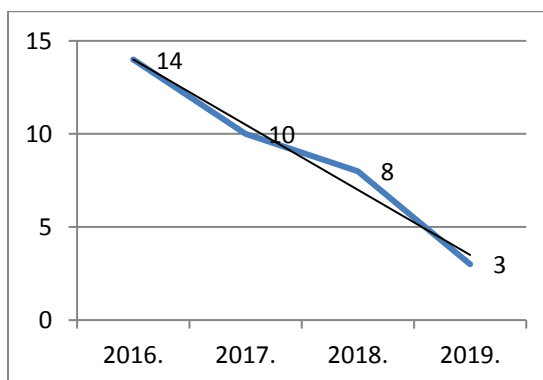
Nadzorom 22 dobavljača utvrđeno je sveukupno 8 nepravilnosti i nedostataka zbog izostanka dostave podataka o količini i/ili kvaliteti tekućih naftnih goriva u bazu Ministarstva. Zbog utvrđenih povreda propisa, ukupno je izdano 6 prekršajnih naloga. Temeljem utvrđenih nedostataka naređene su tri mjere na zapisnik radi ne dostavljanja podataka o količini i kvaliteti tekućih naftnih goriva, od čega su dvije mjere izvršene u zadanom roku, a za jednu ne izvršenu mjeru izdan je prekršajni nalog.

Usporedba s prethodnim godinama

Graf 1. Prikaz trenda smanjenja broja dobavljača koji nisu dostavili podatke o količini tekućih naftnih goriva stavljenih na tržište RH

Graf 2. Prikaz trenda smanjenja broja dobavljača koji nisu dostavili podatke o kvaliteti tekućih naftnih goriva stavljenih na tržište RH

Usporedbom izvješća o provedenim tematskim nadzorima obavljenih u 2016., 2018. i 2020. godini vidljivi su pozitivni pomaci u vidu provedbe propisanih obaveza dobavljača tekućih naftnih goriva vezano na pravodobnu i ispravnu dostavu podataka o količinama i kvaliteti tekućih naftnih goriva te sve manji broj dobavljača koji nisu ispunili propisane obveze.

Zaključuje se da je cilj tematskog nadzora postignut, ali i dalje postoji potreba za povremenim provođenjem nadzora dobavljača radi provjere usklađenosti s propisanim obvezama.

4.1.9. Nadzor objekata MORH

IZO je temeljem Sporazuma o suradnji u provedbi inspekcijskih poslova između MORH i Državnog inspektorata, a prema godišnjem planu nadzora vojnih lokacija u suradnji sa Sektorom za vojnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Uprave za materijalne resurse MORH-a tijekom 2020. godine ukupno provela 9 inspekcijskih nadzora unutar vojnih lokacija.

Nadzorom su obuhvaćeni vojni poligoni Gašinci kod Đakova i Eugen Kvaternik kod Slunja te vojarne "110. brigade HV" u Kamenskom – Karlovac, "116. brigade HV" u Pločama, "126. brigade HV" u Sinju, "AF Sveto Letica-Barba" u Splitu, "5. gbr Slavonski sokolovi" u Vinkovcima, "123. brigade HV" u Požegi i „7. gbr PUME“ u Varaždinu.

U cilju daljnjeg unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom, uočeni su određeni problemi i dane preporuke za postupanje. U nadzoru vojarne "116. brigade HV" u Pločama, utvrđeno je da se miješani komunalni otpad prikuplja u neadekvatne metalne spremnike volumena 5m³ koji su u problematičnom stanju uslijed uznapredovale korozije te je iste potrebno zamijeniti sa novim manjim tipskim spremnicima.

U nadzoru vojarne "AF Sveto Letica-Barba" u Splitu, preporučeno je korisniku da smanji broj spremnika za miješani komunalni otpad, rasporedi ih na najfrekventnije mikrolokacije i pojača nadzor razvrstavanja otpada te uz iste postavi spremnike za posebne kategorije otpada. Postupno je potrebno planirati zamjenu velikih spremnika manjim uz povećanje broja spremnika za posebne kategorije otpada.

4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)

Tijekom 2020. godine putem urudžbenog zapisnika zaprimljeno je 1219 predstavki od kojih su po strukturi zaprimanja najbrojnije predstavke građana i anonimne predstavke. Također su zaprimljene predstavke JLS i jedinica područne (regionalne) samouprave, drugih inspekcija, nevladinih udruga, državnog odvjetništva, pučke pravobraniteljice, Ureda predsjednika Republike Hrvatske, Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora.

Najčešći razlozi podnošenja predstavki iz nadležnosti IZO odnosili su se na nepropisno gospodarenje otpadom, spaljivanje otpada i onečišćenje zraka imisijama iz raznih izvora.

Najučestalije predstavke koje su prosljeđene drugim tijelima/inspekcijama odnosile su se na bespravnu gradnju, nepropisno ispuštanje sadržaja septičkih jama, neodržavanje okućnica i zemljišta, devastaciju obale, eksploataciju mineralnih sirovina i dr. Također su temeljem članka 36. Zakona o održivom gospodarenju otpadom JLS prosljeđivane prijave vezano na odlaganje otpada od strane nepoznatih osoba na mjesta koja za to nisu predviđena.

4.2.2. Izvanredni događaji

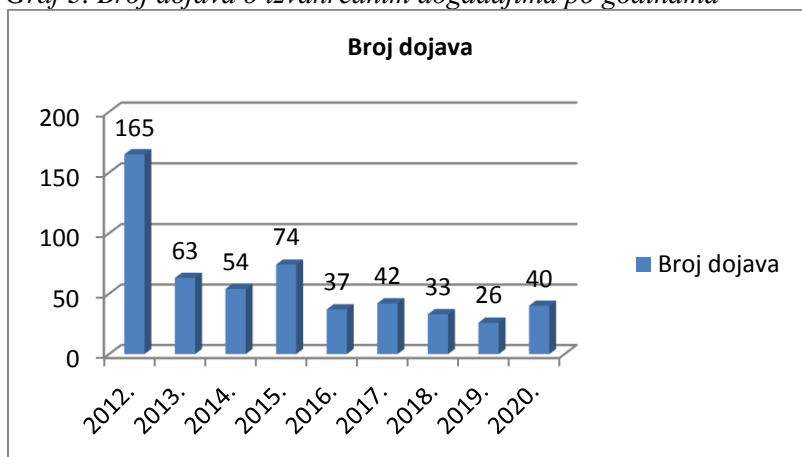
Izvanredni događaji spadaju u kategoriju neplaniranih nadzora koje provodi IZO temeljem zaprimljene informacije o akcidentu putem aktiviranog sustava pripravnosti Operativnog centra civilne zaštite (OCCZ) / Županijskih centara 112 (Centar 112).

Tijekom 2020. godine Centar 112 je zaprimio ukupno 40 informacija o izvanrednim događajima koje je prosljedio IZO, kao sudioniku u sustavu pripravnosti. Na temelju zaprimljenih dojava IZO je u 38 slučajeva utvrdila da je došlo do izvanrednog događaja.

Prema mjestu izvanrednog događaja, najveći broj dojava, njih 15, zaprimljen je u Zagrebačkoj županiji, zatim slijede Dubrovačko-neretvanska i Bjelovarsko-bilogorska županija sa četiri te Sisačko - moslavačka, Karlovačka i Primorsko - goranska županija sa po tri dojave. Slijede Splitsko - dalmatinska i Varaždinska županija sa po dvije dojave, te Osječko - baranjska, Šibensko - kninska, Krapinsko - zagorska i Koprivničko - križevačka županija sa po jednom dojavom. Tijekom godine najveći broj dojava, njih 9, zaprimljen je u mjesecu svibnju.

Usporedba s prethodnim godinama

Graf 3. Broj dojava o izvanrednim događajima po godinama

Iz prikaza grafa 3. vidljivo je da je broj zaprimljenih dojava o izvanrednim događajima u 2020. veći za 54% u odnosu na 2019., a manji za 76% u odnosu na 2012. godinu.

Najveći broj izvanrednih događaja u 2020. godini, njih 16, odnosio se na transportne cjevovode u vlasništvu INA d.d. uslijed raznih mehaničkih oštećenja cjevovoda uzrokovanih korozijom ili ilegalnim priključcima na naftovod, gdje najčešće dolazi do onečišćenja tla ili odvodnih kanala.

Onečišćenje puknućem cjevovoda

Sanirano onečišćenje tla

Osim toga, dolazilo je i do izbijanja požara (14 slučajeva) prilikom obavljanja komunalne djelatnosti uslijed devet (9) požara na odlagalištima otpada uz emisije onečišćujućih tvari u zrak najčešće samozapaljenjem iz nepoznatih uzroka nastanka, kao i drugih zapaljenja u tri slučaja požara u građevinama za gospodarenje otpadom (Kemokop d.o.o. hala za gospodarenje otpadom u Sisku, Babić d.o.o. Otok Virje, Cestica samozapaljenje miješanog nerazvrstano otpada u hali, Zagrebpetrol d.o.o. Grubišno Polje hala za pirolizu plastičnog otpada), kao i dva požara u industrijskim pogonima (unutar pogona Rimac automobili d.o.o. u Velikom Trgovišću i unutar radionice tvrtke Flagor d.o.o. Grubišno Polje).

Kao najzastupljeniji uzrok izvanrednih događaja bila su mehanička oštećenja (20), zatim ostali/nepoznati uzroci (12), ljudski faktor (4) i poremećaji u tehnološkom procesu (2).

IZO je u navedenim situacijama najčešće naredila poduzimanje hitnih mjera i to sanaciju tla u 23 slučaja te propisno zbrinjavanje opasnog otpada u 18 slučajeva, kao i ostale mjere (14) radi brzog sprječavanja daljnjeg onečišćavanja okoliša.

Prema rezultatima inspekcijskog nadzora utvrđeno je da je do izvanrednog događaja najčešće dolazilo uslijed izlivanja raznih otpadnih tekućina (23), od čega 16 zbog propuštanja cjevovoda, a zatim slijede požari (14) i to na 9 odlagalištima otpada, 3 u skladištima otpada te 2 u industrijskim pogonima.

Nastalim događajima zbog žurnog postupanja i sanacije nisu nastala trajna onečišćenja okoliša, a sanaciju su provodile ovlaštene osobe uz sudjelovanje djelatnika MUP-a i ostalih stručnih službi i vatrogasaca.

4.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije

U odnosu na obvezu kontinuiranog stručnog usavršavanja inspektora zaštite okoliša i unaprjeđenja stečenih stručnih znanja i vještina te stjecanja novih, ista je provedena kroz sudjelovanje inspektora zaštite okoliša u radu relevantnih međunarodnih mreža. Obzirom na okolnosti pandemije bolesti COVID 19 nije održan planirani godišnji sastanak IZO.

Planirana suradnja s drugim tijelima državne uprave ostvarena je prvenstveno kroz koordinirane inspekcijske nadzore, inspekcijski nadzor vojnih objekata, inspekcijske nadzore prekograničnog prometa otpadom te izdavanje obaveznih prekršajnih naloga na temelju obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljenih od strane Ministarstva unutarnjih poslova. Također je nastavljena suradnja sa drugim EU i međunarodnim tijelima i institucijama kroz aktivno sudjelovanje u mrežama, organizacijama i radnim grupama prvenstveno kroz IMPEL te Tehničku radnu grupu za SEVESO inspekciju (TWG2) i MJV (*Mutual Joint Visit*) Program, ali i druge oblike međunarodne suradnje.

Sukladno Sporazumu o suradnji u provedbi inspekcijskih poslova sklopljenog između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Državnog inspektorata, a prema godišnjem planu nadzora vojnih lokacija, u suradnji sa Sektorom za vojnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Uprave za materijalne resurse Ministarstva obrane, ukupno je realizirano 9 inspekcijskih nadzora u području okoliša unutar vojnih lokacija na području Đakova, Slunja, Karlovca, Ploča, Sinja, Splita, Vinkovaca, Požege i Varaždina.

Tijekom izvještajnog razdoblja, nastavljena je suradnja u provedbi nadzora prekograničnog prometa otpadom u Republici Hrvatskoj koju provode inspektori zaštite okoliša Državnog inspektorata, ovlašteni službenici Ministarstva financija - Carinske uprave i ovlašteni službenici Ministarstva unutarnjih poslova, a na temelju Sporazuma o suradnji prilikom provođenja

nadzora prekograničnog prometa pošiljki otpada i sukladno Planu nadzora pošiljaka otpada Republike Hrvatske za razdoblje 2020. – 2023. godine.

Ovi nadzori provode se u skladu s Uredbom (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije br. 2020/2174 od 19. listopada 2020. o izmjeni priloga I.C, III., III.A, IV., V., VII. i VIII. Uredbi (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama te sprječavanja ilegalnih pošiljaka otpada.

Kazneni progon za djela protiv ilegalnih pošiljki otpada tijekom 2020. godine provodio se suradnjom inspektora zaštite okoliša Državnog inspektorata, kriminalističke policije Ministarstva unutarnjih poslova i ovlaštenih službenika Ministarstva financija - Carinske uprave.

Nakon suradnje ostvarene tijekom provedbe „Twinning“ Projekta IPA 2008 „Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog sa zakonodavstvom EU-a u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša“ kojeg je inicirala i realizirala IZO, službenici Ministarstva unutarnjih poslova učestalije bilježe kršenja propisa u području postupanja s otpadom, prvenstveno u vezi nepropisnog sakupljanja i prijevoza otpada. Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom proteklih godina dostavljalo IZO veliki broj (cca 300 godišnje) obavijesti o prekršaju koje su sačinili policijski službenici na osnovi njihovog neposrednog zapažanja tijekom obavljanja kontrola cestovnog prometa, odnosno obavljenih pregleda prijevoznih sredstava, osoba i prtljage zatečenih u cestovnom prometu.

Na osnovu neposrednog opažanja policijskih službenika te uzimanja izjave od fizičke osobe koja je zatečena u činjenju određene radnje odnosno ispitivanja iste osobe u svojstvu osumnjičenika, kao i ispitivanja drugih prisutnih osoba u svojstvu svjedoka, praksa je policijskih službenika sastavljanje službene bilješke o utvrđenom činjeničnom stanju, te nastavno sastavljanje obavijesti o prekršaju koja se dostavlja IZO, radi daljnjeg postupanja u svojstvu državnog tijela kao ovlaštenog tužitelja.

Temeljem tako zaprimljene dokumentacije, IZO pokreće prekršajni postupak izdavanjem obaveznog prekršajnog naloga protiv utvrđenog počinitelja prekršaja – fizičke osobe.

Suradnju s drugim inspekcijama inspektori zaštite okoliša Državnog inspektorata ostvaruju kroz koordinirane inspekcije nadzore industrijskih postrojenja kao i SEVESO postrojenja sukladno programu koordiniranih nadzora izrađenog temeljem članka 227. Zakona o zaštiti okoliša.

U suradnji sa inspekcijom zaštite od požara, eksploziva i oružje Ministarstva unutarnjih poslova obavljeni su inspeksijski nadzori odlagališta na temelju Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. (NN, br. 3/20). Suradnja s djelatnicima Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstvom obrane i drugim suradnim inspekcijama ostvarena je i u okviru akcije „DEMETER VI“.

Inspektori zaštite okoliša sudjelovali su i na sastancima Županijskog operativnog centra primorsko – goranske županije u slučaju iznenadnog onečišćenja mora kao članovi Stožera na čijem čelu je predstavnik Lučke kapetanije, a također i na sastancima koordinacije Obalne straže koju vode predstavnici Ministarstva prometa, mora i infrastrukture.

Suradnjom inspektora zaštite okoliša Državnog inspektorata, kriminalističke policije Ministarstva unutarnjih poslova i ovlaštenih službenika Ministarstva financija - Carinske

uprave procesuirani su sudionici ilegalnih pošiljki otpada te je tijekom 2020. godine zajedničkim naporima podnijeto 12 kaznenih prijava i izdana su 2 prekršajna naloga.

Kako bi se ojačali inspekcijski sustavi država članica, zbog velikog broja ilegalnih pošiljaka otpada u prekograničnom prometu otpadom u Republici Hrvatskoj, čiji rast je osobito zabilježen u 2019. godini, ukazala se potreba za unaprjeđenjem postojeće suradnje sa susjednim državama osobito na operativnoj razini kako bi se učinkovito zaustavili tokovi nezakonitog prometa otpadom te

sprečio ilegalan uvoz otpada u Hrvatsku. U tom cilju je u organizaciji IZO početkom 2020. godine održan sastanak kojem su prisustvovali predstavnici nadležnih tijela Republike Hrvatske, odnosno predstavnici inspekcije zaštite okoliša Državnog inspektorata, Carinske uprave Ministarstva financija i Uprave kriminalističke policije i Uprave za granicu Ministarstva unutarnjih poslova te predstavnici nadležnih tijela Republike Slovenije odnosno predstavnici Inspektorata za okoliš i prostorno planiranje, Generalne policijske uprave te Uprave za carinu i Uprave za nadzor Financijske uprave Republike Slovenije.

Na sastanku su prezentirani primjeri dobre prakse jedne i druge zemlje u sprečavanju i procesuiranju nezakonitih pošiljki otpada te su dogovoreni zajednički budući koraci u borbi protiv ilegalnih pokušaja prekograničnog prometa otpadom. Osobito je prepoznata potreba za provedbom intenzivnije suradnje nadležnih tijela Republike Hrvatske i Republike Slovenije u vidu obavljanja zajedničkih inspekcijskih nadzora prekograničnog prometa otpadom na granici država, ali i na važnijim prometnim pravcima (rutama) kojima se otpad prevozi. Nadalje, uložiti će se dodatni naponi za pravodobnu razmjenu svih potrebnih informacija na dnevnoj bazi, a osobito je prepoznata potreba za podizanjem razine znanja svih sudionika uključenih u provedbu i kontrolu prekograničnog prometa otpadom.

Inspektori zaštite okoliša aktivno su sudjelovali i u međunarodnim organizacijama, mrežama i projektima kako slijedi:

IMPEL mreža (The European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law,

Mreža Europske unije za provedbu i izvršenje propisa iz područja zaštite okoliša (The European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law, IMPEL) međunarodna je neprofitna udruga čija je svrha podizanje svijesti, izgradnja kapaciteta i razmjena informacija i iskustava o provedbi, međunarodna suradnja, kao i promicanje europskog zakonodavstva iz područja zaštite okoliša. Osobito aktivno sudjelovanje inspekcije zaštite okoliša, vodopravne inspekcije i inspekcije zaštite prirode provodi se u okviru IMPEL mreže, koja okuplja inspektore i predstavnike drugih službi zemalja EU u kontroli provedbe propisa zakonodavstva u području zaštite okoliša. Ova suradnja omogućuje neposrednu

razmjenu iskustava, informacija i znanja s drugim inspektorima (prvenstveno iz EU) te usklađivanje inspekcijskog postupanja u svim zemljama članicama. Državni inspektorat je od svojeg osnivanja aktivno uključen u rad IMPEL mreže. Putem svojeg predstavnika, nacionalnog koordinatora u IMPEL mreži, DIRH je s početkom 2020. godine i preuzimanjem RH predsjedavanjem Vijeća EU, sudjelovao u radu i donošenju odluka putem upravljačkog odbora IMPEL-a u godini koja je donijela velike izazove za sve sudionike na zahtjevnom području zaštite okoliša. S obzirom na okolnosti nastale uslijed pandemije bolesti COVID 19, tijekom 2020. godine održalo se samo nekoliko fizičkih sastanaka, a zbog zabrane putovanja su gotovo sve aktivnosti koje uključuju zajedničke kontrole i inspekcijske nadzore morale biti otkazane.

Generalna skupština IMPEL mreže, održana je virtualnim putem 2. i 3. prosinca 2020. te je zaključila svoj godišnji sastanak ipak pozitivnom notom unatoč svim poteškoćama koje su obilježile prethodnu godinu. Iako se 70-ak sudionika nije moglo fizički sastati zbog pandemije, aktivno su raspravljali i na kraju pozitivno glasali o svim bitnim točkama dnevnog reda, a kako bi omogućili organizaciju sposobnom za izazovnu budućnost.

Osim utjecaja COVID-19, druga glavna tema generalne skupštine bila je procjena upravljanja IMPEL mrežom (IMPEL Governance Assessment) koja se provodila tijekom 2020. Tijekom skupštine, uspostavljen je mrežni sustav glasovanja kako bi se olakšao formalni i legitimni postupak donošenja odluka.

Također, kao uvod u generalnu skupštinu 1. prosinca 2020. uspješno je održan i prvi virtualni sastanak nacionalnih koordinatora u povijesti IMPEL-a. Nacionalni koordinatori također su se osvrnuli na nalaze i preporuke Procjene upravljanja IMPEL-a (IMPEL Governance Assessment) koja je provedena tijekom 2020. Razmijenjena su razmišljanja i stavovi o provedbi preporuka u vezi s promjenama koje se smatraju potrebnima za učinkovito upravljanje IMPEL-om, tako da mreža IMPEL odgovara svojoj svrsi za godine koje dolaze.

Tijekom 2020. godine inspektori zaštite okoliša su aktivno sudjelovali u slijedećim projektima IMPEL mreže:

1. IMPEL Trans-frontier Shipment of Waste (TFS) je stalni projekt vezan za provedbu Uredbe o pošiljkama otpada. Od 1992. godine redovito se organizira Waste & TFS konferencija, radi umrežavanja članova razmjenom informacija, iskustva i najboljih praksi, ne samo prezentiranjem relevantnih studija slučaja, već i paralelnim radionicama na određene predmete. Stoga godišnja konferencija o otpadu i TFS-u doprinosi poticanju razvoja IMPEL-ovih aktivnosti u temama o otpadu i TFS-u i postala je korisna inicijativa za raspravu i predstavljanje rješenja za suočavanje s ambicijama IMPEL-a na ovoj temi.

Zbog nemogućnosti održavanja sastanaka održan je ENFORCE webinar - Alati za potporu provedbi Baselske konvencije u sklopu kojeg su prezentirane i raspravljane slijedeće teme:

- Razmjena najboljih praksi i iskustava;
- Promocija rada IMPEL-a široj publici;
- Ujednačeniji pristup i tumačenje Uredbe (EZ) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada;
- Poboljšana suradnja između uključenih agencija za provođenje zakona;
- Rezultati ostalih relevantnih (međunarodnih) projekata i inicijativa;
- Ideje za prikupljanje za budući rad izvoznog tima za otpad i TFS;

- Poboljšanje veza i zajedničkih akcija sa zemljama i regijama izvan Europske unije.

Također, posebno se u okviru projekta naglašava uska suradnja s Eurojustom te ENPE-om. Europska mreža tužitelja za kaznena djela protiv okoliša (European Network of Prosecutors for the Environment, ENPE) neprofitna je udruga osnovana 2012. godine na temelju neformalnog sporazuma tužitelja koji se bave kaznenim djelima protiv okoliša iz nekoliko država članica EU.

Predstavnik IZO, nacionalni koordinator za prekogranični promet otpada je tijekom 2020. godine sudjelovao na dva Webinar sastanka na daljinu.

2. IMPEL LIFE SWEAP je projekt kojem je svrha podržati načelo kružnog gospodarstva i prekinuti ilegalnu trgovinu i gospodarenje otpadom na razini EU. Projekt sufinancira LIFE fond Europske komisije i trajat će do lipnja 2023. SWEAP projekt je nastavak Serija projekata IMPEL Enforcement Actions.

Europska unija uspostavila je pravila za gospodarenje otpadom i ciljeve za oporabu otpadnih materijala kako bi smanjila rizike povezane s gospodarenjem otpadom. Uredba (EZ) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada sadrži nekoliko mjera za sprečavanje ilegalne pošiljke otpada. To uključuje obveze država članica da provode inspekcije otpreme otpada i da surađuju s drugim državama članicama.

Kako bi se doprinijelo paketu kružnog gospodarstva, načelima i ciljevima gospodarenja otpadom i poremetilo, otkrilo i spriječilo ilegalni promet otpadom, ovaj projekt ima za cilj proširiti članove koji sudjeluju u projektu i koji imaju koristi od njega, povećati kapacitete različitih aktera u lanca izvršenja, intenzivirati suradnju, razviti i demonstrirati inovativne alate i tehnologiju i uspostaviti skup podataka na razini EU-a koji se temelji na podacima inspekcije i koristi za razvoj obavještajnih proizvoda.

Očekivani rezultati projekta su:

- Povećano sudjelovanje europske regulatorne zajednice za transport otpada kako bi se poboljšala usklađenost s propisima EU, ciljajući sve zemlje članice IMPEL-a i druge agencije za provođenje zakona i sudstvo.
- Obučena i suradnička mreža frontalnih izvršitelja. Ukupno će se organizirati pet događaja carinske obuke, ciljanih 30 carinskih službenika iz 5-6 zemalja po događaju obuke, koji će služiti ukupno 150 carinskih službenika.
- Bolje zajedničko razumijevanje identificiranih problema i prepreka i poboljšanje ujednačenije primjene Uredbe o pošiljkama otpada osiguravajući: prijavu za inspekciju (aplikaciju), 16 webinar, mrežni priručnik za obuku i 30 programa razmjene inspekcija za službenike.
- Izvođenje koordiniranih inspekcija na razini EU-a, uključujući smjernice za profiliranje rizika, ciljanje, metode inspekcije, izvještavanje, repatrijaciju i praćenje. Cilj projekta je provesti 10.000 inspekcija godišnje. Podaci o inspekciji izvješćivat će se jednoobrazno i analizirati.
- Jedinstveni alat za izvještavanje koji dovodi do bolje usporedivih rezultata i analize inspekcija. Ovaj povećani skup podataka također će dati puno jasniju naznaku o razini i vrsti ilegalnih pošiljaka i novonastalim trendovima u ilegalnim aktivnostima.

- Novi alat za mapiranje ilegalnih pošiljki, razmjera i ruta pošiljaka otpada i izradu automatskih mapa otvorenog koda koji pokazuju tokove otpada koji su uključeni u ilegalne pošiljke, vrstu kršenja, suradnju nadležnih tijela i primijenjene kazne (uključujući repatrijacije).
- Poboljšana međunarodna suradnja i razmjena informacija između vlasti što je rezultiralo povećanom repatrijacijom otpada na razini unutar zajednice i povećanjem broja identifikacija konačnog odredišta poduzetim uz pojačanu suradnju međunarodnih partnera.
- Godišnji sastanci najbolje prakse i završna konferencija o ishodima i preporukama projekta.

Predstavnik IZO, nacionalni koordinator za prekogranični promet otpada je tijekom 2020. godine sudjelovao na tri Webinar sastanka na daljinu.

3. IMPEL WasteForce je projekt koji ima za cilj jačanje operativnih aktivnosti i kapaciteta vlasti uključenih u borbu protiv ilegalne trgovine i gospodarenja otpadom kroz razvoj novih praktičnih alata i metodologija, provedbu aktivnosti jačanja kapaciteta više dionika te podršku operativnom umrežavanju među stručnjacima u Europi i njihovim kolegama u azijsko-pacifičkoj regiji, jednoj od glavnih destinacija odredišta pošiljaka ilegalnog otpada.

Da bi se postigli ovi ciljevi, projekt će korisnicima pružiti praktične najnovije instrumente, uključujući strateške alate i metodologije za razmjenu informacija i forenzičke alate, kako bi im se olakšao svakodnevni rad u otkrivanju ilegalne trgovine i gospodarenja otpadom. Nadovezujući se na te instrumente, projekt će organizirati multidisciplinarnе treninge i webinare kako bi se ojačali kapaciteti vlasti. Gledajući međunarodne rute prekograničnih pošiljaka otpada, projekt će također nastojati poboljšati međunarodno operativno umrežavanje između Europe i azijsko-pacifičke regije kroz aktivnosti razmjene informacija i namjenskih materijala za obuku. Projekt će doprinijeti jačanju odnosa među ključnim dionicima u prekograničnom lancu otpada koji se mogu nastaviti i nakon projekta.

Projekt WasteForce temelji se na i ima za cilj proširiti rezultate projekta DOTCOM Waste (www.dotcomproject.eu). WasteForce će koristiti, ažurirati i proširiti DOTCOM mrežni priručnik za obuku i WATCH-IT aplikaciju za inspektore zaštite okoliša te ponoviti pristup i metodologiju multidisciplinarnih treninga i webinara.

Predstavnik IZO, nacionalni koordinator za prekogranični promet otpada je tijekom 2020. godine sudjelovao na tri Webinar sastanka na daljinu.

4. IMPEL CAED (*Criteria for the Assessment of the Environmental Damage*) je projekt čiji je zadatak razviti kriterije za određivanje značajnih šteta u okolišu. U okviru projekta se razvijaju alati za rano prepoznavanje nepovratnih štetnih efekata na zaštićene vrste i prirodna staništa, vodu i tlo.

TWG 2 (Technical Working Group 2)

Tijekom 2020. godine predstavnici IZO su aktivno sudjelovali u radu TWG 2– Tehničke radne skupine za SEVESO inspekciju. Početkom godine održani su pripremni sastanci za međunarodnu radionicu pod naslovom „Informiranje javnosti“ koja se trebala održati u Republici Hrvatskoj, u Varaždinu od 5. do 7. svibnja 2020. ali zbog širenja pandemije bolesti

COVID-19 nije bilo moguće realizirati radionicu niti u roku pomaknutom za mjesec studeni 2020. godine. Rad je nastavljen u virtualnim timovima na razmjeni iskustava i praksi pri nadzoru postrojenja u kojima može doći do velikih nesreća u kojima sudjeluju opasne tvari (SEVESO postrojenja) u uvjetima COVID pandemije.

ENPE mreža (EU Network of Prosecutors for the Environment)

Cilj ENPE mreže odnosno Europske mreže tužitelja za kaznena djela protiv okoliša, je pomoći praktičarima u povezivanju i dijeljenju iskustava i podataka u vezi s kaznenim djelima protiv okoliša.

Državni inspektorat je tijekom 2020. godine proveo postupak stjecanja statusa promatrača u ovoj mreži državnih odvjetnika specijaliziranih u području zaštite okoliša.

Predstavnica Državnog inspektorata je 25. studenog 2020. sudjelovala u radu Godišnje skupštine ENPE mreže koja je održana na daljinu uz nazočnost 26 sudionika - predstavnika tajništva mreže, članica, promatrača i tijela koja podupiru rad mreže. Sudjelovali su i predstavnici EU LIFE/ENPE projekta.

ENPE mreža je tijekom Godišnje skupštine za 2020. odabrala nova radna tijela, predstavljen je rad mreže u tijeku 2020. godine te suradnja s drugim mrežama i projektima.

TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange)

Temeljem Zakona o provedbi projekata međunarodne institucionalne suradnje Europske Unije i projekata tehničke pomoći (NN, br. 99/18), inspektori zaštite okoliša kao kratkoročni stručnjaci sudjeluju na TAIEX (Instrument Tehnička pomoć i razmjena informacija) radionicama na poziv Europske Komisije. TAIEX pruža kratkoročnu pomoć partnerskim zemljama u obliku potpore usklađivanju (usklađivanje nacionalnih zakonodavstava, pravila i postupaka s cijelim pravom EU-a sadržanim u pravnoj stečevini) te naknadnoj primjeni i provedbi pravne stečevine.

4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa

Nadzori predviđeni godišnjim planom rada, koordinirani i tematski, provedeni su uz manja odstupanja u dinamici realizacije prema definiranim zaduženjima uslijed okolnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID 19 te zaprimljenih prijava u kojima se nadzori provode prioritarno, zajedno s drugim nadležnim inspektorima ili samostalno, a ovisno o sadržaju prijave.

Kao i prethodnih godina obavljani su kontrolni nadzori, nadzori po prijavama građana i nadzori povodom izvanrednih događaja. Na temelju statističkih pokazatelja u izvještajnom razdoblju, inspektori zaštite okoliša su u području primjene propisa kojima se uređuje zaštita okoliša, zaštita zraka i gospodarenje otpadom na temelju godišnjeg plana rada obavili ukupno **4.109 nadzora**. Važniji pokazatelji o postupanju IZO u 2020. godini dani su u Tablici 5.

Tablica br. 5: Važniji pokazatelji o postupanju IZO u 2020. godini

Pokazatelj	Ukupno
Broj nadziranih pravnih osoba	2.245
Broj nadziranih fizičkih osoba	512
Broj prvih nadzora	2.757
Broj kontrolnih nadzora	1.314
Broj nadzora pravnih osoba	3.406
Broj nadzora fizičkih osoba	703
Broj zaprimljenih prijava/predstavki	1.160
Broj prvih nadzora povodom prijave	1.294
Ukupan broj nadzora	4.109
Broj donijetih rješenja	277
Broj podnijetih optužnih prijedloga	45
NOVČANE KAZNE IZREČENE PO INSPEKCIJSKIM RJEŠENJIMA	
Broj rješenja o novčanim kaznama	7
Iznos novčanih kazni (kn)	604.317,00
NOVČANE KAZNE IZREČENE PRESUDAMA PREKRŠAJNIH SUDOVA	
Broj novčanih kazni	46
Iznos novčanih kazni (kn)	1.226.000,00
NOVČANE KAZNE IZREČENE PREKRŠAJNIM NALOZIMA I OBAVEZNIM PREKRŠAJNIM NALOZIMA IZO	
Broj novčanih kazni	543
Iznos novčanih kazni (kn)	4.438.800,00

Od ukupnog broja inspekcijskih nadzora, 47 nadzora obavljeno je zbog iznenadnog događaja, dok je u 1.314 slučaja obavljen ponovljeni nadzor i to: 1.032 kontrola mjera izrečenih na zapisnik te 282 kontrole izvršenja rješenja.

Najčešće naređene inspekcijske mjere su izrada, vođenje i dostava propisane dokumentacije, uklanjanje otpada, mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak, usklađenje rada postrojenja sa uvjetima određenim okolišnom dozvolom, prijava nepokretnih uređaja ili opreme koja sadrži kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove u količini 3 kg ili više u registar PNOS

(Prijava nepokretnih uređaja i opreme) te obveza kontrole propuštanja uređaja koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove.

Zbog utvrđenih povreda propisa donijeto je **277 inspekcijskih rješenja sa 306 mjera**, od kojih 229 rješenja sa 254 mjera zbog povreda odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 23 rješenja sa 24 mjera zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka, 6 rješenja sa 6 mjera zbog povreda odredbi Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja te 19 rješenja sa 22 mjere zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti okoliša. Također je u 714 zapisnika izrečeno **1.097 mjera na zapisnik** i to 861 zbog povreda odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 90 zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka, 76 zbog povrede odredbi Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja, 65 zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti okoliša te 2 zbog povrede odredbi Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja.

Zbog neizvršenja inspekcijskih mjera naređenih u upravnim postupcima pokrenutim u prethodnim godinama kao i tijekom 2020. godine, a koja su kontrolirana u predmetnom izvještajnom razdoblju, doneseno je 7 rješenja o novčanoj kazni te izrečeno **7 novčanih kazni** u ukupnom iznosu **604.317,00 kn**.

Tijekom izvještajnog razdoblja ukupno je zaprimljeno 64 presuda, odnosno rješenja prekršajnih sudova. Razmatrajući odluke prekršajnih sudova, vidljivo je da su u 48 slučajeva nadzirane osobe proglašene krivima, od čega 46 uz izricanje novčane kazne, 12 postupaka je obustavljeno (8 zbog zastare), niti jedan postupak nije odbačen, a u 4 slučajeva su nadzirane osobe oslobođene od optužbe.

Realizacija rada je, s obzirom na okolnosti nastale uslijed pandemije uzrokovane bolešću COVID 19 pri čemu je i zbog izvanredne reorganizacije rada 16 inspektora zaštite okoliša temeljem naloga obavljalo poslove iz djelokruga nadležnosti sanitarne inspekcije, nešto manja od planirane.

Bitno je naglasiti da statistički podatak broja obavljenih nadzora uvelike ovisi o predmetu nadzora. Obavljanje jednog koordiniranog nadzora bilo tzv. SEVESO postrojenja ili onog koji posjeduje rješenje o okolišnoj dozvoli, ili nadzora ovlaštenika za gospodarenje otpadom, nije moguće uspoređivati sa nekim jednostavnijim nadzorom s obzirom na dokumentaciju koju je potrebno proučiti prije samog obavljanja nadzora kao i popratnih radnji bilo prije ili poslije nadzora.

Osim navedenog također je bitno naglasiti da dokumentacija koja se kontrolira u samom nadzoru nije ista za svaki subjekt. Nije usporediva kontrola npr. jedne dozvole za gospodarenje otpadom, Izvještaja o sigurnosti ili Knjige uvjeta koja je sastavni dio rješenja o okolišnoj dozvoli sa kontrolom pojedinih obrazaca koje pravni subjekti moraju imati sukladno raznim zakonskim odredbama.

5. ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA

Temeljem Zakona o zaštiti okoliša, od 2007. godine do danas, kontinuirano se provode koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša operatera postrojenja koji su obveznici ishođenja okolišne dozvole, a koji višestruko opterećuju sastavnice okoliša ispuštajući emisije onečišćujućih tvari u zrak, vode i tlo odnosno postrojenja u kojima se odvijaju aktivnosti iz priloga I Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja), (preinačeno) (tekst značajan za EGP) (SL L334,17.12.2010.), a koja je prenesena u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša iz 2013. godine i Uredbom o okolišnoj dozvoli (NN, br. 8/14, 5/18).

Također se u koordiniranim nadzorima nadziru i tzv. Seveso postrojenja odnosno postrojenja u

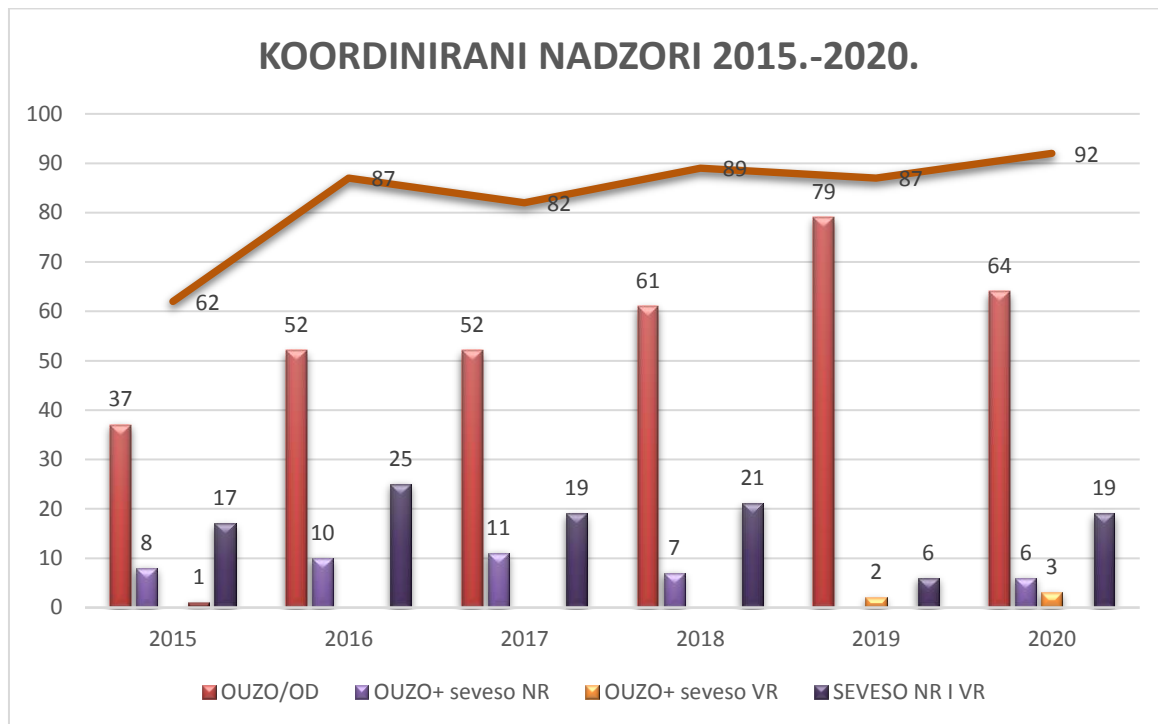
kojima se opasne tvari skladište, proizvode ili su prisutne kao sirovina, proizvod, nusproizvod, ostatak ili međuproizvod, uključujući i one tvari za koje se može pretpostaviti da mogu nastati u slučaju nesreće, a koje mogu imati štetne posljedice za zdravlje ljudi, materijalna dobra te prirodu i okoliš u većim količinama. Popis vrsta opasnih tvari, način utvrđivanja količina, granične količine i kriteriji prema kojima se te tvari klasificiraju kao opasne navedene su u Direktivi 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 197, 24. 7.

2012.), a koja je prenesena u pravni poredak Republike Hrvatske 2015. godine izmjenama Zakona o zaštiti okoliša i Uredbom o o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN, br. 44/14, 31/17, 45/17-isp.).

Koordinirane inspekcijske nadzore provode inspektori zaštite okoliša te inspektori nadležni prema posebnim propisima za nadzor pojedinih sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja opterećenja na okoliš, na način kako je to određeno Zakonom o zaštiti okoliša, a sukladno godišnjem program rada koordiniranih nadzora u području zaštite okoliša koji se izrađuje uz pomoć web alata - integrirane metode procjene rizika (IRAM).

Nakon provedenih nadzora i dostavljenih izvješća o rezultatima nadzora suradnih inspekcija, koordinator provodi postupak integriranog ocjenjivanja operatera postrojenja čiji je rezultat procijenjeni rizik koje predmetno postrojenje ili područje postrojenja predstavlja za zdravlje ljudi, materijalna dobra ili okoliš. Ovisno o rezultatima procjene svi operateri se moraju nadzirati dinamikom najmanje jednom u tri godine.

U donjem grafu prikazani su podaci o provedenom broju nadziranih operatera u razdoblju od 2015. do 2020. godine.

OUZO/OD – obveznici objedinjenih uvjeta zaštite okoliša odnosno okolišne dozvole

Seveso VR - Seveso postrojenja višeg razreda

Seveso VR – Seveso postrojenja nižeg razreda

Koordinirani nadzori u 2020. godini obuhvatili su operatere složenih sustava iz djelatnosti energetike, proizvodnje i prerade metala, industrije minerala, kemijske industrije, gospodarenja otpadom te drugih djelatnosti uključujući industrijska postrojenja za klaonice, obradu i preradu sirovina za proizvodnju hrane ili hrane za životinje, kafilerije, intenzivan uzgoj životinja (peradi i svinja) te postrojenja u kojima se za površinsku obradu tvari koriste organska otapala.

Ovisno o vrsti djelatnosti operatera, tijekom 2020. godine u koordiniranim inspekcijskim nadzorima osim inspektora zaštite okoliša sudjelovali su vodopravni inspektori (VOD), inspektori zaštite od požara (ZOP), inspektori civilne zaštite (ICZ), sanitarni inspektori (SAN), energetske inspektori za elektroenergetiku (EL), inspektori opreme pod tlakom (OPT), inspektori rada - zaštite na radu (ZNR), rudarski inspektori i energetske inspektori za naftno rudarstva (RUD/ NAFRUD), veterinarski inspektori (VET), poljoprivredni inspektori (POLJ), inspektori zaštite prirode (PRI) i inspektori gospodarenja otrovnim kemikalijama (IGOK), pri čemu je kroz koordinirane nadzore 91 operatera postrojenja obavljeno preko 650 pojedinačnih inspekcijskih nadzora.

Zbog provedbe sigurnosnih mjera uzrokovanih pandemijom bolesti COVID 19, inspekcijski nadzori u 2020. godini su kod 22 operatera provedeni izvan planiranog rasporeda i programa.

Koordinirani inspekcijski nadzori tzv. Seveso postrojenja sastoje se od planiranog i sustavnog pregleda tehničkih, organizacijskih i upravljačkih sustava koji se primjenjuju u postrojenju i usmjereni su na provjeru usklađenosti sustava upravljanja sigurnošću (SUS) operatera, provjeru provedbe relevantne politike sprječavanja velikih nesreća (PSVN) koju je operater objavio, provjeru podudarnosti konfiguracije postrojenja s onim što je operater naveo u Izvješću o sigurnosti, kao i provjeru provedbe zahtjeva/naloga iz prethodnih inspekcijskih nadzora.

Složena postrojenja koja na svojim lokacijama imaju veće količine opasnih tvari, pa prema tom kriteriju pripadaju u tzv. „seveso“ postrojenja nižeg razreda ili

„seveso“ postrojenja višeg razreda, dužna su postupati sukladno Uredbi o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Podaci o nadziranim operaterima u 2020. godini kao i prikaz usklađenosti rada nadziranih operatera s obzirom na nalaz pojedinih inspekcija prikazani su u tablici 6.

Tablica br. 6.: Prikaz usklađenosti rada nadziranih operatera u 2020.

RB	Naziv i lokacija operatera	izo	vod	zop	cz	san	el	opt	znr	rud /naf rud	vet	polj	pri	igo k
1	DILJ d.o.o. Pogon Slavonka, Vinkovci													
2	ZAGREBAČKA PIVOVARA d.o.o., Zagreb			☑										
3	DIV d.o.o. tvornica vijaka Podružnica Knin			*			*		☑					
4	DUKAT d.d. Zagreb	*												
5	GESTA d.o.o. Varaždin		☑											
6	MESSER CROATIA PLIN d.o.o., Zaprešić		☑			☑	☑							
7	INA d.d. SD Rafinerija i marketing, RNR, Rijeka													

8	JANAF d.d. Terminal Sisak, Sisak													
9	HEP Proizvodnja d.o.o. KTE Jertovec													
10	ALUFLEXPAC NOVI d.o.o. Pogon Umag													
11	HEINEKEN HRVATSKA d.o.o. Karlovac													
12	VINDON d.o.o. farma purana Banovci Slavonski Brod													
13	PREHRAMBENA INDUSTRIJA VINDIJA d.d., Varaždin													
14	CEMEX HRVATSKA d.d. Sv. Juraj, Kaštel Sućurac													
15	FERRO-PREIS d.o.o., Čakovec													
16	EUROGAS d.o.o., Nova Gradiška													
17	BRODOMERKUR d.d. Dicmo Sičane													
18	KOKA d.d. Farma br. 21. Totovec													
19	DS SMITH BELIŠĆE CROATIA d.o.o. Belišće													
20	BRODOTROGIR d.d., Trogir													
21	GRADSKA TOPLANA KARLOVAC d.o.o., Karlovac													
22	KEMOKOP d.o.o., Dugo Selo													
23	INA d.d., Rafinerija nafte Sisak, Sisak													
24	KOKA Farma br.19. Vrbanovec													

25	ŽITO d.o.o. farma svinja Forkuševci, Forkuševci													
26	CIGLANA CERJE TUŽNO d.o.o., Maruševac	☑												
27	VUPIK d.d. - farma svinja Bobota													
28	SCOTT BADER d.o.o., Zagreb		☑				*							
29	CALUCEM d.o.o., Pula	☑		☑		☑								
30	DILJ d.o.o. Pogon I, Vinkovci													
31	JANAF d.d., Terminal Žitnjak, Zagreb													
32	PIREKO d.o.o., Oroslavlje	☑	☑											
33	KAŠTIJUN d.o.o. ŽCGO IŽ KAŠTIJUN, Pula	☑	*	*	☑									
34	BRODOSPLIT d.d., Split		*		☑		☑							
35	CINČAONICA USLUGE d.o.o., Dugo Selo													
36	SIPRO d.o.o., Umag			*										
37	KEPOL TERMINAL d.o.o., Zadar		☑	☑			*							
38	HEP Proizvodnja d.o.o. TE TO Osijek						*							
39	ŽITO d.o.o. farma svinja Slaščak, Viškovci													
40	LEIER-LEITL d.o.o., Turčin			☑										
41	LTH Metalni lijev d.o.o., Benkovac	☑												

42	HEP-Proizvodnja d.o.o. pogon TE Plomin II			☑	☑				☑					
43	PUREX d.o.o. Farma peradi, Sinj													
44	INA d.d. PJ Terminal Solin, Solin			*					☑					
45	DRVENJAČA d.d., Fužine													
46	3. MAJ brodogradilište d.d., Rijeka	☑		*	*				☑					
47	VINDON d.o.o. farma purana Klokočevik, Slavonski Brod											*		
48	CEMEX HRVATSKA d.d. Sv. Kajo, Solin				☑		☑							
49	TVORNICA ULJA Čepin d.d., Čepin	☑				☑	*							
50	UTP - ULJANIK TEHNIČKI PLINOVI d.o.o., Pula	☑			☑									
51	CRODUX PLIN d.o.o. PJ Posedarj, Posedarje	☑												
52	INA d.d. Otpremna stanica ŽUTICA, Ivanić Grad	☑					*	☑	☑	*				
53	GEOTEHNA d.o.o. lokacija Paka	☑	☑											
54	VRANA d.o.o. farma peradi, Biograd n/m													
55	BELJE d.d. - farma DARDA I, Darda													
56	NAFTNI TERMINALI FEDERACIJE d.o.o., Ploče			*										
57	VETROPACK Straža tvornica stakla d.d. , Hum na Sutli													
58	EKOPLUS d.o.o. ŽCGO PGŽ MARIŠČINA, Viškovo		☑	*		☑	☑		*					

59	C.I.A.K. d.o.o., Vojnić	*		☑		☑								
60	GALA d.o.o. farma peradi, Bjelovar													
61	ZAGREBPETROL d.o.o. Zagreb, Podružnica 1 Grubišno Polje						☑							
62	PERUTNINA PTUJ d.o.o. Farma Štefanec, Čakovec													
63	ABS SISAK d.o.o., Sisak													
64	HEP - Proizvodnja d.o.o. TE Rijeka, Rijeka													
65	INA-industrija nafte d.d. OS Beničanci													
66	PETROL d.o.o. TERMINAL UNP PUSTODOL, Sveti Križ Začretje	☑	☑		*		*		☑					
67	PETROL d.o.o., Ozalj	*												
68	SANO d.o.o. tvornica stočne hrane, Popovača					*								
69	OMIAL NOVI d.o.o., Omiš					*								
70	KOMUNALIJE HRGOVČIĆ d.o.o., Županja													
71	WIENERBERGER d.o.o., Karlovac	☑				☑								
72	ROOCKWOOL ADRIATIC d.o.o., Zajci			☑	☑									
73	INA d.d. Objekti frakcionacije Ivanić Grad, Ivanić Grad			☑		☑			☑					
74	HEP Proizvodnja d.o.o. EL-TO ZAGREB, Zagreb		*				*							
75	METIS d.d. Podružnica Pula	☑		☑										

76	INA MAZIVA d.o.o., Zagreb													
77	BELJE d.d. - farma Podlugovi, Duboševica													
78	Hrvatska industrija šećera d.o.o., Osijek	*		*			*							
79	CARLSBERG CROATIA d.o.o., Koprivnica	☑		*			*		☑					
80	C.I.A.K. d.o.o. Zabok	*												
81	INA Industrija nafte d.d. UNP Terminal Kaštel Sućurac													
82	AGROPROTEINKA d.d., Sesvete		*	☑										
83	Hrvatska industrija šećera d.d. -Sladorana /Pogon Županja	☑		*										
84	IMPOL TLM d.o.o., Šibenik		*		*	*								
85	HEP PROIZVODNJA d.o.o. TE TO ZAGREB, Zagreb	*		*			*							
86	ex C.I.O.S. MBO/ CEZAR d.o.o. Varaždin													
87	CE-ZA-R d.o.o., Zagreb					*								
88	PLIVA HRVATSKA d.o.o., Prigorje Brdovečko		*	*										
89	P.P.C. BUZET d.o.o., Buzet	*		*	☑	*								
90	PETROKEMIJA d.d. Kutina			*				*						
91	OPEKA d.d. Pogon Sarvaš	*				*								
92	PLAMEN d.o.o., Požega	☑		*		*								

Legenda:

	Nadzorima nisu utvrđene povrede propisa
*	Nadzorima su utvrđene povrede propisa (izdano rješenje ili zapisnički naređene mjere) <i>kontrolni nadzor nije obavljen ili je stranka još u ostavljenom roku</i>
☑	Nadzorima su utvrđene povrede propisa, <i>ali su nepravilnosti otklonjene</i> – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
☒	Nadzorima su utvrđene povrede propisa, <i>ali nepravilnosti nisu otklonjene</i> – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
	Koordinirani nadzor je proveden, ali nije dostavljen izvještaj
	Koordinirani nadzor nije proveden

Na temelju obavljenih nadzora dobiveni su podaci o utjecaju rada operatera na pojedine sastavnice okoliša uslijed ispuštanja onečišćujućih tvari, koje se prate na nacionalnoj razini kao i usklađenosti rada operatera postrojenja s okolišnom dozvolom. Nadalje, nadzorima su dobiveni podaci o sustavima upravljanja sigurnošću područja postrojenja pojedinih operatera i njihovoj usklađenosti s Politikom sprječavanja velikih nesreća i/ili Izvješćem o sigurnosti.

U provedenim koordiniranim nadzorima tijekom 2020. godine kod 27 (30%) operatera od ukupnog broja nadziranih postrojenja (91) nisu utvrđene povrede propisa. Uslijed utvrđenih nepravilnosti doneseno je ukupno 83 rješenja, dano 77 mjera na zapisnik (MNZ), izdano 5 prekršajnih naloga (PN) i podniet 1 optužni prijedlog (OP).

Nadzirani operateri koji su ishodili okolišnu dozvolu, uz manje nepravilnosti rade u skladu s okolišnom dozvolom. Kod 6 operatera pojedine inspekcije Državnog inspektorata donijele su preporuku za ponovno razmatranje i ažuriranje uvjeta dozvole.

Nadzore operatera provelo je ukupno 14 suradnih inspekcija, od čega je 10 inspekcija utvrdilo nepravilnosti/nedostatke kako slijedi:

Inspekcija zaštite okoliša utvrdila je povrede propisa kod 30 operatera. Ukupno je donesena 31 mjera na zapisnik, temeljem kojih su operateri u 28 slučajeva postupili sukladno naređenim mjerama, dok su ostale 3 još bile u ostavljenim rokovima za otklanjanje nedostataka, a zbog čega nije obavljen kontrolni nadzor u izvještajnom razdoblju. Također je donijeto 7 rješenja, od čega su operateri izvršili 3 naređene upravne mjere, dok kod ostala 4 upravna postupka nisu provedeni kontrolni nadzori obzirom da nije protekao rok za izvršenje rješenja. Inspektori su temeljem utvrđenih povreda propisa izdali 2 prekršajna naloga.

Vodopravna inspekcija je zbog povreda propisa postupala kod 19 operatera. Na zapisnik je temeljem utvrđenih nepravilnosti naređeno 5 mjera od kojih su 2 izvršene dok su ostale 3 još u ostavljenim rokovima, a zbog čega nije obavljen kontrolni nadzor u tekućoj godini. Izdano je 14 rješenja, od čega je postupljeno kod 9 rješenja, a ostalih 5 su još u zadanim vremenskim rokovima. Temeljem utvrđenih povreda propisa izdan je 1 prekršajni nalog.

Inspekcija zaštite od požara je utvrdila povrede propisa kod 32 operatera. Nepravilnosti su otklonjene kod 17 operatera. Izdano je 11 rješenja, postupljeno prema 2 rješenja, a kod preostalih 9 nisu provedeni kontrolni nadzori obzirom da nije protekao rok za izvršenje rješenja. Doneseno je 27 mjera na zapisnik, postupljeno je kod 22 mjere čime su ispravljene utvrđene nepravilnosti. Inspektori su temeljem utvrđenih povreda propisa izdali 1 prekršajni nalog.

Inspekcija civilne zaštite je utvrdila nepravilnosti kod 11 operatera. Izdano je 9 rješenja, od kojih su 6 izvršena, a 3 slučaja nisu provedeni kontrolni nadzori obzirom da nije protekao rok za izvršenje rješenja. Naređene su 2 mjere na zapisnik koje su izvršene u zadanim rokovima.

Sanitarna inspekcija je kod 11 operatera utvrdila povrede propisa, nepravilnosti su otklonjene kod 8 operatera, dok su kod 3 operatera u ostavljenim rokovima. Temeljem utvrđenih nepravilnosti izdano je 8 rješenja, od kojih je 5 rješenja izvršeno, a 3 slučaja nisu provedeni kontrolni nadzori obzirom da nije protekao rok za izvršenje rješenja. Naređene su 3 mjere na zapisnik koje su sve izvršene.

Energetska inspekcija za elektroenergetiku je postupala kod 21 operatera. Izdana su 22 rješenja, od čega je 4 rješenja izvršeno, a u ostalim slučajevima nisu provedeni kontrolni nadzori obzirom da nije protekao rok za izvršenje rješenja. Izrečene su ukupno 2 zapisničke mjere od kojih nije postupljeno po jednoj mjeri koja je još u ostavljenom vremenskom roku za otklanjanje nedostataka.

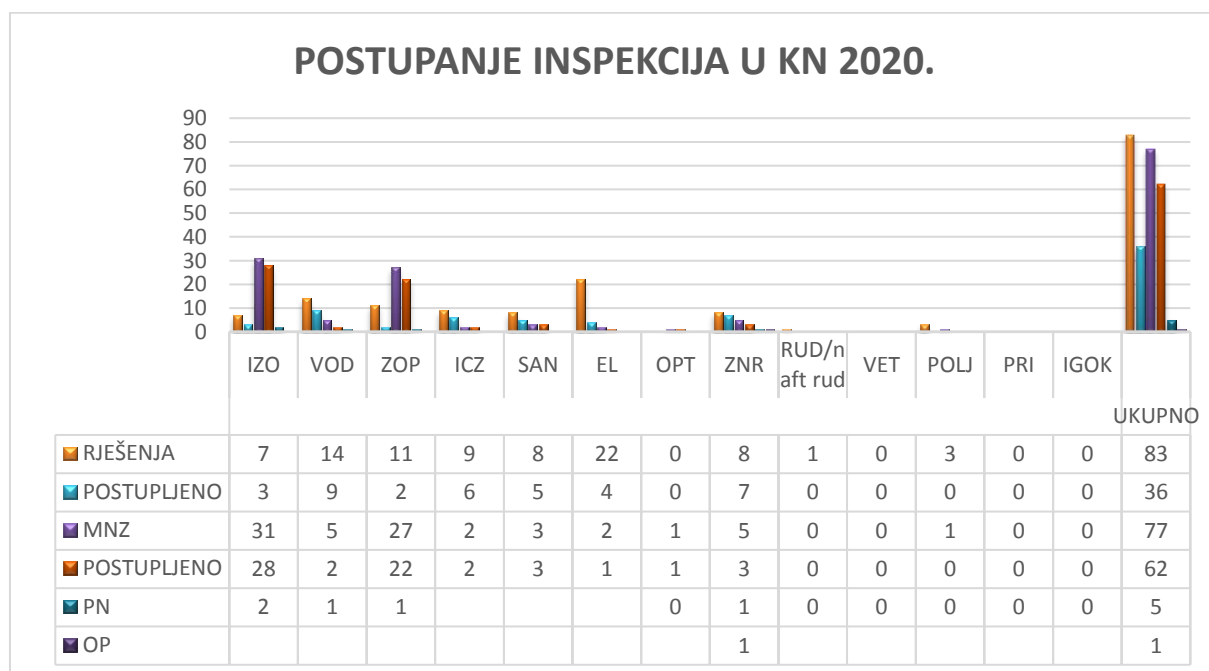
Oprema pod tlakom utvrdila je nepravilnost kod 1 operatera, temeljem čega je naređena 1 zapisnička mjera koja je izvršena.

Inspekcija rada u području zaštite na radu utvrdila je nepravilnosti kod 12 operatera koje su se odnosile na povrede propisa. Inspektori rada izdali su 8 rješenja od kojih je 7 izvršeno u zadanim rokovima, a od zapisnički naređenih 5 mjera, 3 su izvršene, dok je ostatak u vremenskom roku za otklanjanje nedostataka. Temeljem utvrđenih povreda propisa izdan je 1 prekršajni nalog i jedan optužni prijedlog.

Energetska inspekcija za naftno rudarstvo utvrdila je nepravilnosti kod jednog operatera temeljem čega je naređena jedna upravna mjera, koja nije izvršena jer je u zadanom roku.

Poljoprivredna inspekcija utvrdila je nepravilnosti kod 3 operatera temeljem čega su donesena 3 rješenja i 1 mjera na zapisnik, koja nisu izvršena jer je u zadanom roku za otklanjanje nedostataka.

Rudarska inspekcija, veterinarska inspekcija, inspekcija zaštite prirode i inspekcija gospodarenja otrovnim kemikalijama nisu utvrdile nepravilnosti.

Sukladno zakonskoj obvezi propisanoj Zakonom o zaštiti okoliša, na mrežnoj stranici Državnog inspektorata kvartalno se obavještavana zainteresirana javnost o nadziranim postrojenjima i rezultatima provedbe koordiniranih inspekcijskih nadzora.

6. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

6.1. Zakon o zaštiti okoliša

Kontrolom primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, IZO je u 2020. godini utvrdila nepravilnosti u radu nadziranih osoba koje su se odnosile na neusklađenost rada postrojenja s okolišnom dozvolom, neprovođenje mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, te nepravovremeno dostavljanje izvješća i/ili podataka nadležnim tijelima.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša donijeto ukupno 19 rješenja sa 22 naređene mjere. Na zapisnik je dano 65 mjera.

Tijekom 2020. godine IZO je temeljem Zakona o zaštiti okoliša naredila provođenje hitnih mjera radi sprječavanja daljnjeg onečišćenja i uklanjanja posljedica onečišćenja u 9 slučajeva.

6.2. Zakon o zaštiti zraka

U cilju zaštite zraka kao jedne od sastavnica okoliša i poboljšanja njegove kvalitete na određenom području, nadzor IZO vezano na primjenu odredbi Zakona o zaštiti zraka i provedbenih propisa odnosio se osobito na kontrolu nepokretnih izvora onečišćujućih tvari u zrak odnosno da li su ti izvori izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni i održavani na način da u zrak ne ispuštaju, odnosno ne unose onečišćujuće tvari iznad propisanih vrijednosti, a što se u najvećoj mjeri dokazivalo podacima o mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak provedenim od strane ovlaštenih pravnih osoba.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka donijeto ukupno 23 rješenja sa 24 naređene mjere. Na zapisnik je dano 90 mjera.

Najčešće utvrđena nepravilnost u radu nadziranih osoba odnosila se na izradu, vođenje i dostavu propisane dokumentacije te obavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora.

6.3. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja

U cilju ublažavanja klimatskih promjena i zaštite ozonskog sloja, nadzor IZO vezano na primjenu odredbi Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja i provedbenih propisa odnosio se na provjeru obavljanja prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja opreme i uređaja koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovisne te ispunjavanje obveza praćenja, izvješćivanja, verificiranja i trgovanja u sustavu trgovanja emisijama stakleničkih plinova.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja donijeto ukupno 6 rješenja sa 6 naređenih mjera. Na zapisnik je dano 76 mjera.

Najčešće utvrđena nepravilnost u radu nadziranih osoba odnosila se na izradu, vođenje i dostavu propisane dokumentacije te kontrolu propuštanja uređaja koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove.

6.4. Zakon o održivom gospodarenju otpadom

Obzirom na to da gotovo svaka osoba koja obavlja neku djelatnost istovremeno stvara i otpad, provedba propisa vezano za gospodarenje otpadom predmet je gotovo svakog nadzora pa je tijekom obavljanja nadzora u 2020. godini, IZO utvrdila najviše nepravilnosti u primjeni Zakona o održivom gospodarenju otpadom i pripadajućih provedbenih propisa. Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci pa je temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom donijeto ukupno 229 rješenja s 254 naređenih mjera. Na zapisnik je dana 861 mjera.

Najveći broj naređenih mjera odnosio se na dokumentaciju vezanu za gospodarenje otpadom koja nije vođena ili nije vođena na propisani način te na uklanjanje otpada.

6.5. Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja

U pravilu su zaprimane prijave građana koje se odnose na problematiku rasvjetljavanja vanjskom rasvjetom te su iste dostavljane na mjerodavno postupanje komunalnom redarstvu jedinica lokalne samouprave.

6.6. Zakon o zaštiti prirode

Tijekom 2020. godine nisu provedeni koordinirani nadzori temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode.

6.7. Zakon o meteorološkoj i hidrološkoj djelatnosti

Tijekom 2020. godine nije bilo nadzora temeljem odredbi Zakona o meteorološkoj i hidrološkoj djelatnosti.

6.8. Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ

Tijekom 2020. godine nije bilo nadzora temeljem odredbi Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ.

6.9. Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima

Tijekom 2020. godine nije bilo nadzora temeljem odredbi Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima.

6.10. Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Kaznene odredbe Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost odnose se na naknade onečišćivača okoliša, naknade korisnika okoliša, naknade na opterećivanje okoliša otpadom i posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon. Tijekom 2020. godine nije bilo inspekcijskih mjera temeljem ovoga zakona.

7. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA

Prijedlozi za unaprjeđenje rada IZO su mjere koje je potrebno provoditi kontinuirano.

Nadzori u zaštiti okoliša, zbog širokog spektra područja koje pokrivaju, a samim time i izuzetno opsežne pravne regulative, svrstavaju se među najzahtjevnije nadzore pravnih i fizičkih osoba.

Također treba imati na umu da na mjestu inspektora zaštite okoliša rade osobe širokog spektra zvanja iz čega je proizašla potreba za dodatnim ujednačavanjem u pristupu inspekcijskim postupanjima.

Osim zastupljenosti osnovnih i nužnih kvalifikacija, kao i stručnog znanja i vještina inspektora stečenih u praksi, potrebno je kontinuirano jačanje multidisciplinarnog pristupa, ali i specijalizacija inspektora za pojedine tehnološke procese radi ispunjavanja osnovnih preduvjeta za uspješan nadzor složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina, kao i poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

Nužno je hitno zapošljavanje novih inspektora zaštite okoliša obzirom da je za stjecanje odgovarajućeg iskustva i postizanje samostalnosti u radu novozaposlene osobe na mjestu inspektora potrebno relativno dugo vrijeme, a obzirom da je samo tijekom 2020. godine iz IZO otišlo pet inspektora.

Osim skrbi o kadrovskoj ekipiranosti, praćenju rada i djelotvornosti inspektora potrebno je stalno stručno osposobljavanje i učinkovit prijenos znanja, iskustva i dobre prakse održavanjem tematskih radionica u koje su uključene i druge suradne inspekcije, a naročito:

- daljnje unaprjeđenje inspekcijskih službi u sektoru okoliša korištenjem smjernica i uputa nastalih tijekom provedbe projekata
- daljnje jačanje institucionalne povezanosti sa drugim tijelima, posebno onima koja su usko povezana sa zaštitom okoliša, a kako bi se omogućila bolja suradnja i razmjena informacija u cilju učinkovitijeg provođenja inspekcijskih nadzora;
- kontinuirano ažuriranje obveznika inspekcijskog nadzora i daljnji razvoj i primjena metoda za određivanje prioriteta inspekcijskih nadzora na temelju kapaciteta onečišćenja i/ili rizičnosti postrojenja;
- aktivan rad kroz projekte i aktivnosti mreža inspektora zaštite okoliša u čijem radu IZO sudjeluju već dugi niz godina;
- uspostava sustavnog prijenosa znanja i vještina predstavnika IZO stečenih u radu međunarodnih mreža i organizacija;
- kontinuirano unaprjeđenje sustava informiranja javnosti o djelokrugu i rezultatima rada IZO u svrhu povećanja povjerenja javnosti u inspekcijske službe, njihov rad, važnost i pouzdanost podataka o inspekcijskom nadzoru, budući da je još uvijek prisutna percepcija javnosti o poopćenoj nadležnosti IZO, kao i iz razloga što obavijesti, odnosno obrazloženja o postupanju inspekcije dostavljene podnositeljima po pojedinačnim podnescima, zbog korištenja stručne terminologije nisu uvijek u dovoljnoj mjeri razumljive, te da postoji i nedovoljna upućenost dijela građana o ulozi JLS u području okoliša;
- nadogradnja informatičkog sustava u cilju učinkovitijeg upravljanja i korištenja podataka čime bi se omogućilo: kvalitetnije i učinkovitije planiranje inspekcijskih nadzora i izvještavanje o istima odnosno dostupnost relevantnih podataka o obveznicima primjene propisa na jednom mjestu te pojedinačno praćenje učinkovitosti inspektora;

- daljnja standardizacija rada i pripreme uputa ili smjernica za provođenje određenih postupaka koji će povećati učinkovitost inspekcijskih procedura i omogućiti jednostavnije provođenje zakonskih odredbi ne samo inspektorima nego i operaterima.

Također je nužno uspostaviti sustav za izvršenje inspekcijskih rješenja o uklanjanju otpada putem treće osobe te osigurati nužna osnovna sredstva (zaštitna oprema, dovoljan broj vozila, mobilnih telefona, prijenosnih računala i printera i dr) za obavljanje inspekcijskog nadzora.